

Ste. 35.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 27. avgusta 1909.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto VIII

PUBLISHERS PLEASE TAKE
NOTICE.

Hereafter the Exchanges should
be forwarded to 1518 W. 20. St.,
Chicago and not 597 W. 20. St.
as heretofore. Please correct
your mailing list.

Mgmt of Glas Svobode Co.

ČITATELJEM IN NAROČNI-
KOM V CHICAGO.

Prosimo vse one, kateri so po
novem urejevanju hišnih števil,
predragocili njih hišno številko,
da nam nemudoma naznajo isto
ako hočejo, da jim pošta lista ne
ustavi.

Nova hišna št. Glas Svobode je
1518, pišite torej na to številko.

Uprava Glas Svobode.

NA ZNANJE.

Zastopnike, naročnike in čita-
telje "Glas Svobode" opozarja-
mo na NOVO HIŠNO ŠTEVIL-
KO, na katero naj naslove vsa pi-
sma, naročila in nakaznice tika-
joča se upravnništva in uredništva
tega lista. Nov naslov je: 1518
W. 20th Street.

Prosimo, da se vse pošiljke
in pisma naslovijo "GLAS SVO-
BODE" CO. in NE M. V. Konda,
ker Konda je odpotoval v staro
domovino.

Uredništvo in Upravišstvo
"Glas Svobode" Co.

ZASTOPNIKI!

Prosimo Vas, da se potrudite in ta-
koj prične pobirati darove od roja-
kov v Vašem okolišju za slovenskega
pisatelja Podravskega. Te darove po-
šljite s imeni darovalcev na "Glas
Svobode", da iste priobčimo v listu
in potem odposlamo na meročajno
mesto. S pozdravom!

"Glas Svobode Co."

Listnica.

— J. Ocepek.—Knjigo The Priest,
the woman and the confessional do-
bite v nemškem jeziku, ako pišete
na "Pfaffenspiegel", 817 N. Ridge-
way Ave., Chicago, Ill. Stane 50c.

— Kedar pišete na Glas Svobode
ter želite odgovora, pridajte 2c.
znanko, ker na pisma katerim ni
znanka za odgovor priložena, se ne
bo odgovarjalo.

NAZNANJE.

Cenjenim bratom društva št. 7 S.
S. P. Z. v Arona, Pa. naznanjam,
da se je na seji 15. avgusta t. l. sklenilo,
da bodo v bodoče društvene redne se-
je vsako drugo nedeljo v mesecu in
ne tretjo, kakor je bilo do sedaj.

Mike Rajer, tajnik.

Književnost.

Dobili smo "Svobodno Misl" 7.

— S. štev. za mesec Juli — Avgust.

Vsebinska je po navadi zelo zanimi-
va in prekoristna za vsacega svobodo-
misleca. Komur je na tem ležeče,
da hoče samostojno misliti, naj si na-
roči "Svobodno Misl", Upraviš-
tvo, Praga — Vinogradi, Češko —
Austria. Stane celo leto 6 kr. za A-
meriko.

Rojaki, ustanovljajte podporna dru-
štva, ter jih priklopite k S. S. P. Z.
v Chicago.

Če bi bili vsi slovenski delavci
naročniki na "Glas Svobode" bi
bil ta najrazširjenjši slovenski
list na svetu. Somišljeniki razši-
rajte ga!

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljam:	
za \$ 10.35	50 kron.
za \$ 20.55	100 kron.
za \$ 41.10	200 kron.
za \$ 102.75	500 kron.
za \$ 205.00	1000 kron.
za \$ 1020.00	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah.
Doma se nakazuje svote popolnoma iz-
plačajo brez vinarja odbitka. Naše
denarne pošiljke izplačuje c. kr. poš-
no hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpričene-
je do \$25.00 v gotovini v priporočnem
ali registriranem pismu, večje zneske
no Domestic Postal Money Order ali pa
New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

SVETOVNI PREGLED.

Kritičen položaj v Avstriji

Bati se je izgrediv "Krvave
nedelje."

SLOVANI PROTI NEMCEM.

Dunaj, 22. avg. Z današnjim dnem
se je pričel za Avstrijo kritičen dan.
Z mučno skrbjo se pričakuje izid dne-
va, ter bati se je, da če biti "krvava
nedelja".

Razburjenje med Čehi in Nemci je
velikansko. Narodne strasti so pod
vtisom novejših dogodkov do vrhun-
ca prikipeli. Ako pride doeksplozije,
tako se je najhujšega bati.

V moravskih mestih Lundenburg
in Göding in v češkem Gablonci, po-
zorišče zadnjih krvavih dogodkov, so
nameravane velikanske demonstraci-
je. V Untertemenau, Dol. Avstrija,
do cela plemiško mesto, se je 3000
Čehov zbralo da obhajajo sokolsko
slavnost, kar pa je tamosnje Nemce
grozno razburilo in hočejo za plačilo
jim prizadeto "zasmehovanje" nas-
protno demonstracijo vpriporiti.

Oblastva store varstvene pripra-
ve; v vseh krajih je vojaštvo in o-
rožništvo nastanjeno. Povelje je iz-
dano, da ako bo vojaštvo moralo
vmes poseči, tako ima ostro streljati.
Sokolska slavnost v imenovanem kra-
ju je sicer prepovedana, a razburje-
nost ni odstranjena.

Na Dunaju ima biti slovenski
ljudski shod; a tudi tukaj je oblast
posredovala — s prepovedjo, toda
ravno tu se boje krvavih izgrediv
"rdeče nedelje".

Ker se strasti ne more dalje brzda-
ti, se ministri posvetujejo in mini-
strski predsednik baron Bienerth je
cesarju poročal o izidu ministrskega
sveta, na kakšen način bi se moral
parlament k vspešnemu delovanju zo-
pet sklicati. Uradno je razglašeno, da
se bo "med strankami pogajati pri-
čelo."

Kakor je današnje stališče, se ni
nadjeti na sporazumljenje.

Nemčija.

Frankobrod, a. O. 23. avg. Dvajset
popotnikov in toliko železniških
vzrušencev je bilo danes nevarno ra-
njnih, ko je osebni vlak z nekim
strojem skupaj trčil.

Berolin, 23. avg. Pri Offenbachu so
imeli šolski otroci izlet in ko so se
otroci na obrežju plitve vode blizo
mainske zapornice igrali, so neki de-
čki zapornico odprli da je silno dr-
veča voda 15 deklic odnesla. Na up-
itje so tovarniški delavci prihiteli
ter devet deklic rešili a šest jih je u-
tonilo in eden rešilnih delavcev je pri
svojem samaritanskem delu junaško
življenje zgubil.

Švica.

Genf, 23. avg. V mestni plinarni je
bila eksplozija. Sedem ubitih so do-
sled spravili iz pod razvalin. V okro-
žju ene milje so vsa okna razbita.

Kasneje so še več ranjenih rešili.
Hiše v bližini plinarne imajo razpo-
ke in iz nekaj hiš so se morali ljudje
izseliti, ker preti nevarnost, da se po-
rušijo.

Španija.

Melilla, 23. avg. Španska provi-
jantna kolona je bila blizo Sidimusa
od Maurov napadena. Po hudi bitki
je bilo 7 Španjolev ranjenih, a na-
pad je bil odbit vzile temu, da je so-
vražnik (?) izdatno pomoč dobil.

Barcelona, 23. avg. Da bi se revo-
lucionarno gibanje zatrla, je vlada
94 posvetnih šol in učiteljske zaprla,
češ, da je učni načrt revolucionarne
vsebine. Več namišljenih anarhistov
je iz dežele izgnanih.

Argentinijska.

Buenos Aires, 24. avg. Pri vrodu v
pristan Montivideo (Uruguay) sta dva
izletna parnika skupaj trčila, kar je
posledica bila da je med 150 in 300 o-
seb, večinoma ženske in otroci, utoni-
lo.

Ladiji sta bili argentinski parnik
"Colombio", z izletniki iz Buenos
Aires, kateri so bili namenjeni k ne-
ki svečanosti v Montivideo in nemški
parnik, kateri je bil namenjen za lo-
kalni prevoz potnikov. Nemški par-
nik se je tako brzo potopil, da na re-
šitev niti misliti ni bilo.

Sliši se, da se je nameraval kap-
itan nemškega parnika usmrtiti, kar
se mu je pa preprečilo.

Agitirajte za "Glas Svobode".

V podporo slovenskemu pisatelju
Podravskega v Ribnici na Po-
horju, Štajersko.

L. Mayer.....\$1.00.
A. H. Skubic.....\$1.00.
Mrs. M. Konda.....\$1.00.

I. izkaz \$3.00.

Rusija.

Petrograd, 24. avg. Mesto Baku,
seže na milijone bogatih družb ne
more svojim finančnim obveznostim
zadostiti. Tri leta že zahtevajo druž-
be, katerih večina deluje na Sved-
skim, na Angleškem in v Belgiji, od
ruske vlade 15 milijonov dolarjev kot
odškodnino za, vsled revolucije na
imetju povzročeno škodo. Glasom
koncesije imajo Oljnatne družbe pra-
vico do varstva njih imetja po ruskih
oblastih. Toda vlada pravi, da je ško-
da vsled "neodvračljive sile" nastala,
zaradi česar Rusija ni obvezna.
Vsled tega so kompanije, čigar so
podjetja in zemljišča v Baku, se upre-
le plačevati občinski davek, kar je
imelo za posledico da so morali šole
zaprti in učitelji so primorani bežati.
Mestni uradniki ne dobivajo svo-
jo plačo in so morali iti na žetve de-
lati.

Mehika.

Mesto Mehika, 23. avg. Iz Acapul-
co došlo brzokajke poročajo, da vsled
zadnjih potresov so se Clipperton-
otoki v morje pogrezli. Po zadnjih
potresih ni iz otokov nobenih brzo-
javnih poročil, in morska tla ondot-
nih krajev so vulkanična, tedaj so
pristanišni uradniki vlado naprosi-
li, da bi odposlala parnik, kateri naj
bi se o osodi prebivalstva ondotnih o-
tokov prepričal. Vse kaže, da mehi-
kanski vladi ni veliko za osodo oto-
kov, ker do sedaj še ni nobeno ladjo
odposlala.

Turčija.

Kanea, Kreta, 23. avg. Vlada na
Kreti se je napram zaščitnim velevla-
stim zavezala, kakor je bilo zahteva-
no, da grška zastava ne bo več raz-
obešana.

Švedska.

Stockholm, 24. avg. Od žena vseh
družabnih razredov podpisano proš-
njo so kralju izročili, da se spor med
delavci in delodajalci razsodišče v
razsodbo vroči.

Ministrstvo notranjih zadev je da-
lo brzokajne informacije na vse lo-
kalne governerje, da imajo silne na-
redbe odrediti v varstvo onih delav-
cev, kateri se hočejo k delu povrniti.

112 nemških nakladalcev premoga
je prišlo iz Travemunde, da več pa-
nikov s premogom, kateri že 14 dni
v pristanišču stojijo, obrazložijo.

Komu je sreča mila?

James P. Stillman, milijonarjev
sin je bil rojen pod srečno zvezdo.

Pred več tedni je šel na zapad
na počitnice in na potu domov
se je registriral za dobavo držav-
nega zemljišča v Flathead Indian
rezervaciji. Ta teden je pa dobil
brzokaj, da njegovo ime je iz-
žrebano, ter da bo deležen jedne
četrtine sekijske zemljišča, katero
pravico cenijo na \$8000. Do se-
daj se še ni odločil, ako bo spre-
jel darilo in kmetoval pet let ali
ne.

IZ DELAVSKIH
KROGOV.

ŽALOSTNO STANJE V McKEES
ROCK, PA.

Pennsilvanski kozaki streljajo na
štrajkujoče delavce

NASTOP AVSTRI. KONZULA.

Pittsburg, Pa. 24. avg. Otočno raz-
položenje vlada danes v tovarniškem
krajju McKees Rock, kjer se nahaja-
jo podjetja "Pressed Steel Car Co." Dolgi
mrtvaški sprevodi se premika-
jo — žalostno za gledati — od grško-
katoliške cerkve proti malemu sv.
Marije-pokopališču pri Schoenville.
Trope štrajkujočih s svojo rodbino so
spremljali praznično opravljeni in z
žalostnimi pogledi, umrle, kateri so
padli kot žrtve za dobro toda zgub-
ljeno stvar. Pozno na večer, so blizo
železnice še tri usmrčene v grmičev-
ju našli, brez dvoma tudi žrtve bitke
v soboto, kateri so se ranjeni v gr-
movje splazili in tam umrli. Vsi trije
so bili razmesarjeni, da jih je bilo
komaj spoznati.

Vseh skupaj je 11 usmrčenih in dva
ležita v bolnišnici kojih smrt se pri-
čakuje v prihodnjih 24 urah.

S pogrebom v nedeljo padlih in o-
nih treh mrtvih najdenih, je premirje
nastopilo in ves dan ni bilo slišati
streljanja in tudi aretacije ni bilo.
Stavkarji in oni ki ž njimi sočustvu-
jejo so mirni in so še nameravano
zborovanje opustili, ker so videli, da
pod sedanjimi okolišaji bi bilo vsako
zborovanje brezuspešno.

Eugene V. Debs je bil prišel v Mc-
Kees Rock, da bi govoril. Toda tudi
on se je izjavil, da bi bila vsaka be-
seda zaman.

Trud, da bi se obtožba napram
predsedniku Hoffstedt vložila, zaradi
oropanja prostosti svobodnih delav-
cev, je bil brezuspešen. Zvezni sod-
nik Jordan se je branil peonažno tož-
bo sprejeti, katero je Albert Vamos
potom avstrijskega konzula vložil.
Jordan je rekel, da tako tožbo po-
pred ne sprejme, dokler niso zvezni
uradniki zadevo preiskali in potrebna
dokazila doprinesli. Tudi se ne mora
tožba ne proti Hoffstedt in ne proti
Cohen, kot nabiralec stavkokazov,
vložiti, marveč napram "Pressed
Steel Car Co."

Pozneje je prišel ukaz iz Wash-
ingtona, da se preišče stanje v tovar-
ni in da se dožene, če so tam ljudje
proti svoji volji zaprti.

66 jetnikov je bilo do sedaj v ž-
elezniških vozeh zaprtih, a sedaj so
jih s posebnim vlakom v pittsbuške
ječe prepeljali. Zagovarjati se bodo
morali zaradi nedostojnega obnaša-
nja in imetja prepovedanega orožja.

Po zavdu solnce, se je pričelo hiše
preiskavati po orožju, ker neki drž.
zakon prepoveduje inozemcem orožje
imeti.

Mi pravimo samo toliko, da ameri-
ško delavstvo ne sme biti ponosno na
"svojo slavno svobodo."

Ameriška svoboda ni za delavca!
To si je sam kriv! —

E. H. Harriman nazaj.

E. H. Harriman, borzni kralj, špe-
kulant, kapitalist in lastnik raznih
železnice se je včeraj povrnil iz poto-
vanja po Evropi. Brokerji in špeku-
lantje so se baje kar tresli, ko se je
raznesla vest, da pride Harriman na
borzo.

Chicago

Šteje sedaj po novem ljudskem štetju
2 in pol milijona prebivalcev iz med
teh je 30.000 delavcev brez dela.

POZOR!

POZOR!

Veliki Izlet | Picnic |

katerega priredi

Društvo "SLOVENIJA" številka 44

Č. S. B. P. J.

V NEDELJO, DNE 5. SEPTEMBRA 1909,
V CENTRAL PARKU.

Začetek točno ob 2 uri pop. Vstopnina 25c. Dame v premstvu proste

Vzemi Blue Island karo do Central Park Ave., okreni South
peš do 31. ulice do Parka. Za dobro godbo in postrežbo skrbí

ODBOR

RAZNE NOVICE.

SLOVANSKI SOKOLI.

Vse slovanske narodnosti bodejo za-
stopane pri velikem "izletu
Sokolstva" v Chicago.

August 26—29 bo dan slavlja za
Chicago in vse slovanske narode ži-
veče v tej metropoli. Češki sokoli iz
Evrope in vseh delov Amerike, kakor
tudi drugi slovanski sokoli, med temi
seve tudi "Slovenci", bodejo v teh
dneh javno telovadli po raznih chi-
caških parkih. Kar je češkega Plzna
v Chicagi je vse okrašeno z narodni-
mi (slovanskimi) zastavami. Vse se
pripravlja za veliko veselico in po-
hot po ulicah kakor tudi za veliki
banket, ki ga bodejo pripravili do-
šli in lokalni sokolom na čast. Ka-
kor se poroča vdeležijo se slavnosti
večina slovanskih društev — kopo-
rativno — in tudi socijalisti 10, 11,
12 in 34 garde se bodejo vdeležili ko-
rekanja.

Govori se, da kaj tacega Chicaga še
ni doživela in za to vse mlado in sta-
ro nestrno čaka prihajajoče sokole
in vsopreda, ki se ima pričeti v pe-
tek jutro ob 7 uri.

Prihajajočim: Dobro došli!

CERKVENO PREMOŽENJE V
ZDR. DRŽAVAH.

Siromašno premoženje je cenjeno
na \$1.250.000.000.

Washington, 19. avg. Posetva, ka-
tera laste razne cerkve v Zdr. drža-
vah se je cenilo leta 1906 na \$1.250-
000.000, tako poroča Census Bureau
v svojem petem cerkvenem poročilu.
33 milijonov je kat. vernikov, od ka-
terih so več kot polovica žene in o-
troci in 61.6 odstotkov te skupine pa
so protestantje. V letu 1906 je bilo
39.1 odstotkov vernikov od cele po-
pulacije proti 32.7% v letu 1900.

Kakor se vidi v tem poročilu raste
število fanatikov s številom celega
ljudstva, v večji meri pa se pomnož-
uje cerkveno premoženje in toraj ni
čuda, da papež pošilja svoje blago-
slove v Ameriko.

Rimo katolikov je 12,097,142 proti
20,287,742 protestantom, skupaj to-
raj 32,936,445 cerkvenih pripadnikov,
vsi drugi milijoni (60) ameriškega
prebivalstva pa so — no bomo rekli
po Sojarjevem izreku — odpadniki.

4.000.000 blaga prišlo po Tihem
morju.

Port Thounsand, Wash. Iz Yokaho-
ma dospela brzokajka naznanja, da
plove proti Puget Sound tovarni pa-
rik Minnesota, na katerem je za
\$4.000.000 blaga.

Samo surove svile in čajja je v
vrednosti čez \$3.000.000. To je naj-
dražji tovor, kateri je še kdaj bil
naložen na en sam tovarni parnik.

Ustrelil 25 oseb.

Monroe, La. 26. avg. Bill Way, ne-
gro iz Pine Bluff, Ark. je ustrelil in
ranil 25 oseb danes. Way je prišel ob
pamet, zagrabil puško in letal po ce-
sti, streljajoč na vsakega, ki se je v
njegovi bližini na ulici pokazal. Ob-
strelil bi bil še več, ko se ne bi po-
srečilo stražnika, za kojega ime se ne
ve v boju usmrtil ga.

Premaganega so belokožci obesili
na bližnji drog, kjer je visel eno uro,
potem so ga odpeljali na središče trga,
kamor je že množica navlekla su-
hega lesa, ga polila z 10 galoni petro-
leja in ko so truplo na pripravljeno
grmado položili, užgali.

Po končanem linčanju se je mno-
žica zbirala za napad na vse v Monroe
živeče zamore, a se je posrečilo žu-
panu Forsythe, kateri je bil od sla-
bounnega Waya zadet v desno nogo,
množico pomiriti in odvrniti od klan-
ja.

Zasut — umrl.

Appleton, Wise. 24. avg. — Far-
mar George Miller, ki se je peljal mi-
mo "gravel pita" kjer je neki Leo
Alesch (najbrž Slovenec) kopal pesek,
je zapazil ležati klobuk na kupu pe-
ska. Hotel ga pobrati je zapazil pod
njim človeško glavo. To je takoj pri-
javil oblastvom, katera so prišla na
lice mesta in odkopala Alesha.

Očividno je bilo, da se je cela plast
peska vsula na Alescha, ki je kopal
pesek in ga zagrebla v zgodni grob,
kjer je vsled primankljaja zraka um-
rl.

Delavci podpirajte svoje glasilo. —
"Glas Svobode" je delavski list.

SKRAJNA LOPOVŠČINA.

V "sosedu izza plot" z dne
17. t. m. št. 101 trdijo "zaplotar-
ji" — pardon, "Direktorij Jug-
del. tisk. družbe" da g. Ivan Ka-
ker ni v nobeni direktni, ne indi-
rektni zvezi s Proletarcom, ter
sploh v nobeni zvezi z boji, ki jih
vodi Proletarcom napram "Glas
Svobode".

Tako piše "vrli sosed izza plo-
ta" na prvi strani omenjene štev-
la na četrti (zadnji) strani se pa
čita "Jungle". Angleški spisal
Upton Sinclair. Z avtorjevimi do-
voljenjem prevaja Ivan Kaker.

Ali ni to za počit? Beseda
"prevaja" pomeni, da se to sedaj
godi in to se pravi v smislu izja-
ve "Direktorija humbergarjev",
da g. Ivan Kaker ni s Proletar-
cem v nikakvi, ne direktni ne in-
direktni zvezi!!

Proletarce mora grozno zabi-
te naročnike imeti, ki jim poda-
ja tako izvrstno obersocialistič-
no hrano. Dober tek!

V tisti sapi pravi "sosed izza
plota", da g. Ivan Kaker ni v ni-
kakvi zvezi z bojem katerega
vodi zaplotar proti "Glas Svobo-
di". — Mi ne vemo za nikakšen
boj, pač pa vemo da gospode
"Direktorije" zaporedoma raz-
krinkavamo po zasluženju.

Iz tega je zopet razvidno, da
"zaplotarji" računajo na neza-
vednost svojih naročnikov, ko ja
še ni dolgo tega, ko je imel Ka-
ker cele strani "šmirpajrja" in
še več na razpolago, da je svojo
"božjo previdnost" razmotrival,
od jednem pa po "Glas Svobode"
in njega osebe skrajno udrihal.
— "Direktoriju" se možgani vo-
dené!

"Glas Svobode" je priprav-
ljen za vsake pošten boj, toda s
poštenimi ljudmi, pa ne z hum-
bugarji.

Po izjavi "Direktorija" ni Ka-
ker v nobeni zvezi s Proletar-
cem; g. Ivan Molek pravi, da no-
če o tej "schöne Gesellschaft"
ničesar vediti, g. direktor Zavert-
nik se skriva za vogal ali pa pod
klop; tedaj ostaneta še edino a-
nonimna urednika gg. Krže in
Petrič "ta brbljavi". Ta dva
čmata časa dovolj in S. N. P. J.
jima izvrstno plačuje za trud ko
urejujeta "sosedu izza plot".

Koliko časa bo to še trajalo, bo-
mo vidli.

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal FRANJO LIPIC

DRUGI DEL.

XLIII.

Na svake ga on muke mečase:
Crne mu je oči izvadilo,
I bijele ruke-odsikao.
Viša njega u lantini tankoj,
Neka vidi sva vojska careva
Bragadina, mlada, providura,
Koji turske glave odsjekaše.
Kada li je sunce počunulo,
Skiduje ga s tanene lantije,
Živa ga je na mihe derao.
Bragadino, pokojna ti duša.

Hrv. narodna.

Med slavnostnim sprejemom turske armade in njenim vzhodom v Famagusto se je mudil bivši provoditelj Bragadino. V velikoj vojašnici. Izpustiti je bil dal vse jetnike, kakor smo videli, tudi Kržana in Tomo. Stori je to ne zaradi jetnikov samih, saj je vedel, da bi takisto storili tudi Turki, marveč zaradi tega, da bi mogel izpustiti tudi Ladislava Gjačiča, ki ga je imel zaprtega v vojašnici. Kajti so dil je, da si s tem zagotovi hvaležnost kralja Gjačiča in ohrani pira na strani beneške republike vsaj pri prihodnjih bojih. Bragadino je bil trdno prepričan, da tudi z zavzetjem Famaguste še ni odločena usoda Cipra, nego da napne beneška republika vse moči, da ta bogati otok, če treba z največjimi žrtvami, iztrga Turkom iz rok.

Ko je zaročjal ključ in je Ladislav Gjačič zagledal na pragu svoje ječe provoditelja Bragadina, je naglo planil k njemu.

— Prihaja li moj oče? je vprašal ves iz sebe veselja, da je prišla ura osvobodjenja. In ne čakaje odgovora je vzkliknil: Ah, zakaj me niste prej izpustili, da bi se bil tudi jaz udeležil slavnega boja in slavne zmage!

Šele zdaj je Ladislav zapazil, kako prepadel je Bragadino.

Ali se mar motim? je vprašal tiho. Na mojega očeta se lahko zanese!

— Vem, Ladislav Gjačič, je zdaj izpregovoril Bragadino. Vaš oče pride do določenega dne, toda prepreno je že. Prisiljen sem bil kapitulirati in turska vojska je že v mestu. Ker vem, koliko bi dal Mustafa-paša za Vašo glavo, sem prihitel k Vam, da Vas rešim, če je še mogoče. Jetnikar Vam da primerno obleko. Ker se je Mustafa-paša zavezal, prizanesti prebivalstvu in vojaštvu na življenju in na imetju, bode te lahko utekli iz mesta, predno izvedo Turki, da ste bili moj jetnik.

— Hvala Vam, Bragadino, in pri spominu na svojo mater Vam prisegam, da Vam izkažem svojo hvaležnost z dejanji.

— Ni treba meni. Ostanite zvesti zavezniški beneške republike in dajte mi na to svojo moško besedo.

Krepko sta si segla Bragadino in Ladislav Gjačič v roke. Bragadino je bil prepričan, da bi Ladislav storil raje najsravnostnejšo smrt, kakor da bi prelomil svojo obljubo.

— In zdaj hitite, Ladislav Gjačič, kajti če Vas zasledijo Turki, ste izgubljeni.

Segla sta si še enkrat v roke in se razšla. Kmalu potem je videl Bragadino ubožno oblečenega kmetskega fanta plaziti se čez dvorišče in oditi v mesto. Sledil mu je z očmi, dokler se ni izgubil v gneči in izraz zadovoljnosti je legel na njegovo blede, izmučeno lice.

— Ta jim gotovo uteče, je mrmral Bragadino, stoje pri oknu vojašnice in motreč množico, ki se je gnetla v bližini. In če kdo, jim ta poplača zavzete Famaguste.

Bragadino je ostal v vojašnici, kajti nameraval je v smislu sklenjene kapitulacije odkorakati z beneškim vojaštvom iz mesta in v določenem taboru počakati, da pridejo beneške ladje in odpeljejo vojake v domovino. Umaknil se je bil v vojašnico, ker ni hotel priti v dotiko z Mustafa-pašo. Z okna je opazoval prihod turskega vojaštva, ki se je razvrstilo na dvorišču, in zapustil je svoje mesto šele potem, ko je zadonela tromba, sklenjoča beneško vojaštvo, da se pripravi na odhod.

Tedaj pa je prihitel pobočnik

generala Trevisanija v spremstvu dveh turskih oficirjev.

— Po vseh vojašnicah Vas že iščem, je vzkliknil pobočnik. Hitite, kajti Mustafa-paša želi z Vami govoriti, predno zapustite mesto.

Začudil se je Bragadino tej želji in spreletela ga je misel, da bi bil bolje storil, če bi bil z Gjačičem pobegnul.

— Kaj mi hoče Mustafa-paša? Jaz nisem več provoditelj!

— Kaj Vam hoče, tega ne vem. General Trevisani mi je ukazal, da Vas pokličem.

Bragadino je vedel, da se ne more ustavljati in zato je odšel s pobočnikom in njegovima spremljevalcema v porušeno palačo, v kateri je nekdanj stanovanil vladal kot zastopnik beneškega doža. Pred palačo so stale turske straže in polno oficirjev je čakalo povelj svojega zapovednika.

V sobi, kjer je bil Bragadino pred več urami podpisal kapitulacijsko pogodbo, so bili zbrani turski generali z Mustafa-pašo in je med njimi sedel tudi stari general Trevisani. Ponosno je stopil Bragadino pred to družbo in s hladno dostojanstvenostjo vprašal:

— Kaj želi turski zapovednik od mene?

S temnimi pogledi je Mustafa-paša motril Bragadina. Torej to je bil tisti mož, ki je celih deset mesecev z brezprimerno hrabrostjo branil Famagusto in odbil neštene napade stokrat močnejše turske armade? Torej to je bil tisti mož, zaradi katerega je Mustafa-paša toliko časa trepetal, da mu pošlje sultan svileni vrvice? Torej to je bil tisti mož, ki ga ni bilo premagati niti tedaj, ko je eksplozija v podzemskem rovu porušila najboljše utrdbe in ki je podpisal kapitulacijo šele potem, ko so ga njegovi lastni oficirji z mečem prisilili? Kri je pri teh mislih stopila Mustafa-paši v glavo in krčevito je stiskal pesti.

A premagal je svoje sovraštvo in vprašal z zamolklim glasom:

— Kje je pomorski razbojnik Ladislav Gjačič?

Bragadino je to vprašanje iznenadilo tako, da ni takoj vedel, kaj bi odgovoril. General Trevisani je spoznal to zadrego v prvem hipu in je naglo priskočil Bragadinu na pomoč, zakaj poznal je besedolomnost turskih vojskovodij in strah ga je bilo za Bragadina.

— Mustafa-paša ve vse, je zaklical Trevisani v italijanskem jeziku, bodite torej previdni.

— Molčite, je zagrnel turski poveljnik na generala Trevisanija. Jaz ne znam Vašega jezika in ne dovolim, da bi se vpričo mene dogovarjalo, česar ne razumem.

Bragadino je med tem premagal prvo presenečenje in je zdaj smehljaje rekel:

— General Trevisani mi je rekel, da veste vse. Če je tako, potem je bilo Vaše vprašanje popolnoma odveč.

Počasi je vstal Mustafa-paša s svilenega balzaka, na katerem je slonel. Bil je velik, zagorel mož z dolgo brado in temnimi pogledi, ki so bili zdaj grozeče uprti na Bragadina.

Mustafa-paša je težko položil svojo roko Bragadinu na ramo in izrazil divje škodoljivosti se je pojavil na njegovem obrazu.

— Kje je Ladislav Gjačič? je vnovič vprašal Mustafa-paša. Vi ste dolžni to povedati. Kakor sem jaz držal pogoje kapitulacijske pogodbe, tako jih morate držati tudi vi. Nikar ne mislite, da me bode te premotili. Ladislav Gjačič je v vaših rokah. Objubili ste mu svobodo, če vam pride njegov oče na pomoč, a predno je še mogel priti kralj Gjačič, ste bili že prisiljeni kapitulirati. Vprašam vas torej zadnjikrat: Kje je Ladislav Gjačič?

— Tega ne vem, je odgovoril Bragadino. Na mojo čast, da ne vem kje je. Sicer pa ste se zavezali, da prizaneste vsem prebivalcem in vsem vojakom v Famagusti na življenju in na imetju in prepričan sem, da svoje besede ne boste prelomili.

— Ne bom je prelomil, je izjavil Mustafa-paša. Toda Ladislav Gjačič ni ne prebivalec mesta Famaguste, niti beneški vojak. Raz-

bojnik je, tujec, ki ste ga vi imeli v ječi in zato zanj ne velja kapitulacijska pogodba.

— To je zvičajno tolmačenje sklenjene pogodbe, je vzkliknil Bragadino.

— Ne zvičajno, nego dobesedno, je pripomnil Mustafa-paša ostro. In povem vam brez ovinkov: Če mi ne izročite Ladislava Gjačiča, vas zadene najhujša kazen. Torej, kje je Gjačič?

— Saj sem vam že povedal, da tega ne vem. Išcite ga in če vam bo sreča mila, ga morda še najdete.

Ogenj brezmejnega sovraštva je zasvetil v očeh turskega zapovednika.

— To mi poplačas, Antonio Bragadino, tako, da bo ves svet zatrepal. Če Gjačiča ne dobim, zadene tebe, kar sem namenil njemu.

Mustafa-paša se je obrnil k svojim oficirjem in jim je ukazal, naj primčejo Bragadina in naj ga vržejo v ječo.

— Vi kršite sklenjeno pogodbo, je ogorčen vzkliknil general Trevisani in planil izza mize. Bragadino je beneški oficir.

— Bragadino je prelomil kapitulacijsko pogodbo, je srdito zapvil Mustafa-paša. Naj je Gjačiča skril ali ga izpustil — storil je, česar bi ne bil smel storiti, in zato ga zadene zaslužena kazen. To je moja zadnja beseda.

Mustafa-paša se je vnovič obrnil k svojim oficirjem in jim kratko in osorno naznanil svoje ukaze. Tursko vojaštvo, jim je velel, naj pregleda vse mesto in preišče vsa poslopja. Kdor pove, kje je Gjačič skrit, dobi desetisoč cekinov. Obenem je turski poveljnik ukazal, naj vzamejo vojaki Maro s sabo, da poišče svojega ljubimca Toma in njegovega gospodarja Kržana. Zdjaj so beneški generali in Bragadino šele spoznali, da Turki podzemnega rova niso našli slučajno, nego da jim je bila ta tajnost izdana. Globoko je vzdihnil pri tem razkritju Antonio Bragadino.

— Usoda, usoda, kako si se maščevala, da sem hotel Kržana izročiti piratom!

Ob istem času se je od turskega brodogojca pomikal velik čoln proti mestnemu obrežju. Poleg turskih oficirjev in vojakov so bili v tem čolnu Piali-paša, kapetan Desantič in vojvodinja Asunta. Pred nekaj urami je bil kapetan Desantič prihitel s svojo jadrenico in zdaj je šel z vojvodinjo v mesto iskat Kržana. Dogovorjeno je bilo, da takoj, čim najde Kržana, odpelje vojvodinjo in njega najprej na otok Antikytiro, potem pa gori na istrsko obrežje.

Admiral Piali je šel z Asunto takoj na glavno zapovedništvo turske armade, hoteč s svojo veljavo pomagati, da bi turske oblasti poiskale Kržana. Desantič pa se je ločil od njiju in je krenil v mesto, domnevajoč, da Kržan in Tomo že nista več jetnika, nego svobodna. Iskal pa je po vseh ulicah in izpraševal po njih vse mogoče ljudi, a izvedeti ni mogel ničesar. Ko je naposled dognal, da je Bragadino izpustil vse jetnike, obšla ga je bojazan, da sta Kržan in Tomo že skrivaj zapustila mesto, ako nista ponesrečila. Sodil je, da sta v prvem slučaju naravnost krenila proti gradiču Mirabellovemu blizu Nikozije, saj sta morala misliti, da se tamkaj mudi vojvodinja Asunta. Rad bi bil krenil za njima, a ker turske oblasti še niso dovolile, nikomur, zapustiti mesta, moral je ostati v Famagusti. Celo Piali-paša mu je odrekal svojo podporo.

— Sin kralja Gjačiča je najbrž kje skrit v mestu, je povedal turski admiral Desantič. Naši vojaki ga iščejo in zato je nemogoče, da bi mogli pred jutrišnjim dnevom zapustiti Famagusto.

Zvečer je odkorakala iz mesta beneška armada. Zastave njene so vihrale, piškalke so pisale in bobni so peli, ko je šla z vsemi vojaškimi častmi čez glavni mestni trg. A vendar je vladala v mestu smrtna tihota. Ne enega pozdrava ni bilo slišati, ne enega klica. Prebivalstvo se je balo zamere pri Turkih, če bi kazalo svoje simpatije hrabrim možem, ki so celih deset mesecev z brezprimerno vztrajnostjo in z nadčloveškim pogumom branili Famagusto pred stokrat številnejšo tursko armado, vojaki pa so bili preponosni, da bi v tej smrtni molčečnosti spremljali njih odhod, kazali nevaležnemu prebivalstvu svoja čuvstva. Samo trdo so stopali ti

možje in srdito so gledali pred se, dokler niso imeli zadnjih utrdb za seboj.

Od tega dne ni nikdar več noben beneški vojak stopil čez prag Famaguste. Tekom stoletij to nekdaj tako krásno, tako bogato in obljubeno mesto popolnoma propadlo in samo razvaline še pričajo o njega nekdanji slavi in mogočnosti.

Zaman so turski vojaki vso noč iskali Ladislava Gjačiča. Dognali so le to, da je bil Gjačič do prihoda Turkov jetnik provoditelja Bragadina in da ga je ta izpustil neposredno, predno so Turki zasedli mesto in vojašnico. Kako je Gjačič prišel iz mesta, tega ni nihče vedel povedati. Vojaki so preiskali vse hiše in vso okolico, a ves njihov trud je bil brez uspeha.

Mustafa-paša je prevzel ljuta jeza, ko je zaznal, da mu je utekel Ladislav Gjačič in izlil je ves svoj srd na Bragadina.

— Kar sem namenil Gjačiču naj se izpolni nad Bragadinom, je odločil in takoj izdal dotične ukaze.

Še ta dan se je izvršila nad Bragadinom strahovita obsodba. Na trgu pred ostanki provoditeljeve palače so vojaki napravili velik oder, da bi videlo vse ljudstvo, kakak usoda je zadela bivšega zapovednika Famaguste. Mustafa-paša se je usedel s svojimi generali na balkon, kajti hotel se je naslajati na mukah, ki jih je namenil Bragadinu, in naročil je posebej, naj delajo krvniki kar mogoče počasi.

Naposled so vojaki pripeljali Bragadina. Ponosno je stopal visoki, v težka železja vkljeni mož med njimi. Ko je stal na odru, se je ozrl po številni množici, ki je stala na trgu trepetaje strahu in sočutja, in zazrl je znan obraz — zagledal je plemiča Andreja Kržana. Pozdravil ga je z očmi in se potem obrnil h krvnikom, ki so bili med tem pripravili svoja orodja.

Najprej so krvniki obesili Bragadina za roke na visoki drog, ki je bil postavljen ob oder, na noge pa so mu obesili težke uteži. Zdjaj so nategnili vrv in dvignili svojo žrtev kvišku, da so zapokale kosti, ga nutili nekaj časa viseti in ga zopet snutili k tlom. To se je ponavljalo več ur.

Potem so krvniki sneli Bragadina z droga. Odsekali so mu obe roki in mu z noži izbodli oči. Končno pa so ga privezali k drogu in ga pri živem telesu devali iz kože, med katerim trpinčenjem je pa Bragadino izdihnil.

Mustafa-paša je ves čas tega trpinčenja sedel na balkonu in se veselil strašnega trpljenja Bragadinovega. Šele ko so naložili krvniki truplo Bragadinovo na voz in je odpeljal iz mesta, je Mustafa-paša vstal s svojega sedea.

— Vsakemu krvniku izplačajte pet cekinov, je Mustafa naročil svojemu pobočniku. In povejte dečkom, da sem z njimi zadovoljen.

Smrtna tišina, ki je ves čas mučenja vladala na trgu, tudi zdaj ni minila. Ljudstvo se je tiho razšlo, nihče se ni upal ziniti besedice. Strahoviti prizor je bil med ljudstvom provzročil grozen strah pred Turki. Vsakdo je hotel, da se umakne Turkom izpred oči.

Tudi Kržan in Tomo sta hotela oditi. A tu je iz provoditeljeve palače prihitel človek, ki se je bil že med mučenjem večkrat prikazal na oknu in je od tamkaj v zadnjem trenotku zagledal Kržana in njegovega slugo. Silovito se je mož prerival skozi gnečo, dokler ni naposled došel Kržana, in ga prijel za suknjč.

— Plemič Kržan!

Pod vtiskom grozovitega konea provoditelja Bragadina, se je Kržan kar prestrašil tega šepetaje izrečenega klica. Ne da bi se zavedal kaj stori, je prijel za nož, a ko se je obrnil, mu je nož padel iz rok, tako je bil presenečen.

— Kapetan Desantič — kaj ste res vi?

— Da, plemič Kržan, prav jaz sem tu, kapetan Desantič. In kakor vidite — živ in zdrav! Že od večerajšnjega dne vas iščem po vseh kotih in danes sem mislil odrediti na Mirabellov grad.

— Vi veste za Mirabellov grad? se je začudil Kržan. Torej veste tudi da je vojvodinja Asunta...

— Vse vem, prav vse, prijatelj, ga je prekinil Desantič. Toda tu ni prilike, da bi se pogovorila. Pojdite z menoj.

— Kam?

— Le pojdite, Kržan. Meni menda vendar zaupate.

— E, gospod milostivi, se je zdaj oglašal Tomo, kaj ste pozabili, kar sva obljubila Mari?

Zdjaj se je spomnil Kržan Tomove ljubice. Mara je našla Toma že dan poprej. Kržan se je z nio in s Tomom nastanil v mali krčmi, ki je od tiste ure ni več zapustil, dokler niso turski biriči prišli klicati ljudi, naj gredo po zapovednikovem ukazu gledat kaznovanje provoditelja Bragadina. Tomo ni vzel Mare seboj, ker je bil vedno v strahu, da se je polati kak Turk, a zdaj se mu je zopet silno mudilo k njej, zakaj bil je ljubosumen in se bal, da mu je kdo v njegovi odsotnosti Maro odpeljal.

Tudi Kržan ni mogel pregovoriti Toma, da bi šel z njim.

— Ne grem, pa ne grem, je zatrjeval Tomo in je prvič v življenju zapustil svojega gospodarja.

Kržan in Desantič sta počasi korakala čez trg proti provoditeljevi palači. Desantič je imel Kržanu toliko povedati, da prijatelja kar ni pustil do besede, in mu ni nikdar odgovoril, če je tudi vprašal po vojvodinji Asunti. Naposled sta dospela v podrtini podobno palačo, kjer je Desantič odprl vrata. Kržan je stal pred vojvodinjo Asunta. Ta je topeč se v solzah, vsa prepadla sedela v najtemnejšem kotu svoje sobe. Samo enkrat je bila pogledala skozi okno na Bragadina in potem zbežala v stran, tako strahovito jo je pretresel prizor, ki ga je videla.

Ko je Kržan stopil čez prag, je dvignila Asunta glavo. V hipu je planila pokonci in obupno zaklicala:

— Andrej, pelji me od tod, le proč od tod, le proč!

Kržan je moral Asunto držati, da mu ni padla iz rok na tla. Brez zavestno jo je nesel na njeno posteljo a vendar mu je srce vrisalo velbeslja. Saj jo je našel živo in rešeno — saj je imel zavest, da je zdaj njegova za vedno.

— E, gospod milostivi, se je zdaj oglašal Tomo, kaj ste pozabili, kar sva obljubila Mari?

Zdjaj se je spomnil Kržan Tomove ljubice. Mara je našla Toma že dan poprej. Kržan se je z nio in s Tomom nastanil v mali krčmi, ki je od tiste ure ni več zapustil, dokler niso turski biriči prišli klicati ljudi, naj gredo po zapovednikovem ukazu gledat kaznovanje provoditelja Bragadina. Tomo ni vzel Mare seboj, ker je bil vedno v strahu, da se je polati kak Turk, a zdaj se mu je zopet silno mudilo k njej, zakaj bil je ljubosumen in se bal, da mu je kdo v njegovi odsotnosti Maro odpeljal.

Tudi Kržan ni mogel pregovoriti Toma, da bi šel z njim.

— Ne grem, pa ne grem, je zatrjeval Tomo in je prvič v življenju zapustil svojega gospodarja.

Kržan in Desantič sta počasi korakala čez trg proti provoditeljevi palači. Desantič je imel Kržanu toliko povedati, da prijatelja kar ni pustil do besede, in mu ni nikdar odgovoril, če je tudi vprašal po vojvodinji Asunti. Naposled sta dospela v podrtini podobno palačo, kjer je Desantič odprl vrata. Kržan je stal pred vojvodinjo Asunta. Ta je topeč se v solzah, vsa prepadla sedela v najtemnejšem kotu svoje sobe. Samo enkrat je bila pogledala skozi okno na Bragadina in potem zbežala v stran, tako strahovito jo je pretresel prizor, ki ga je videla.

Ko je Kržan stopil čez prag, je dvignila Asunta glavo. V hipu je planila pokonci in obupno zaklicala:

— Andrej, pelji me od tod, le proč od tod, le proč!

Kržan je moral Asunto držati, da mu ni padla iz rok na tla. Brez zavestno jo je nesel na njeno posteljo a vendar mu je srce vrisalo velbeslja. Saj jo je našel živo in rešeno — saj je imel zavest, da je zdaj njegova za vedno.

(Dalje prihodnjič.)

NAŠI ZASTOPNIKI.

Spodaj podajamo imenik naših zastopnikov, na katere se sme slavno občinstvo za točnost pošiljate naročnin na Glas Svobode in drugo v tiskarsko stroko pripadajoče stvari zaupno zanesti. Isti so tudi poverjeni sprejemati in pobirati naročnino in drugo.

Za Ironwood, Mich. P. Geschell.

Za Alix, Ark. Fr. Krefel.

Za Leadville, Colo. John Skala.

Za Clinton, Ind. John Albrecht.

Za San Francisco, Cal. A. Serjak.

Za Bridgeport, Ohio, F. Spendal.

Za Indianapolis, Ind. J. Pushnar.

Za Thomas, W. Va., J. Merhar.

Za Durango, Colo. Mart. Mehle.

Za Winterquarters, Utah J. Zajec.

Za So. Lorain, Ohio, Fr. Vevar.

Za Darragh, Pa. Joe Hauptman.

Za E. Butte, Mont. Steve Prešern.

Za W. Jordan, Utah, Matt Kolar.

Za Conemaugh, Pa. M. Rovansk.

Za Chisholm, Minn. A. Sterle.

Za Aldridge, Mont. J. Kočvar.

Za Eveleth, Minn. A. Omrzu.

Za Ely, Minn. John Seliškar.

Za Broughton, Pa. B. Godec.

Za Denver, Colo. John Perko.

Za Greenland, Mich. M. Geschell.

Za Milwaukee, Wis. J. Preščenik.

Za državo Kansas A. Rupar.

Za St. Louis, Mo. V. Sever.

Za Forest City, Pa. Fr. Leben.

Za Springfield, Ill. L. Pekol.

Za Claridge, Pa. J. Batich.

Za Huntington, Ark. M. Powetz.

Za Sheboygan, Wis. Jos. Malar.

Za Stringtown, Colo. Jos. Lenič.

Za Moon Run, Pa. J. Arhar.

Za McGuire, Colo. A. Lah.

Za Yale, Kans. J. Cvetkovič.

Za La Salle, Ill. L. Zevnik.

Za Lemont Furnace, Pa., J. Gregorich.

Nesreča v parni opékarni v Srednjih Gamelnjih. O tej nesreči, ki se je dogodila 14. m. m., se poroča: Po kosilu ob 1. uri je delavstvo pričelo svoje opravilo. Treba je tek pognati stroje. Strojniku hiti na pomoč postrežljivo dobro deklo Frančiška Koderman iz Zgornjih Gamelninov. Pri tej priči jo vlovi jermen za obleko in jo potegnje za sabo ter vrti ubogo deklico trikrat okoli strojev, da je bila na mah zdrobljena in mrtva. Prestrašeno delavstvo odnaha od dela. Ubogi starši jokajo. Prebivalstvo pobito žaluje. Žrtev so prenesli v mrtvašnico v Šmartno. Strašno je mrtva razmesarjena. Glava razbita, roke, noge zdrobljene, da vsakomu pretresa srce.

Josip Komar

164 Reed St., Milwaukee, Wis

priporoča rojakom svojo lepo urejeno

GOSTILNO.

Snažno prenočišče se vedno dobi

Rojakom, ki potujejo skozi naše mesto se za obisk vdano priporočam.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmeraj niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Edward Pauch

gostilničar

Podravski-Miklavec

SLOVENSKI PISATELJ V
BORBI ZA SVOJ OB-
STANEK.

(Žalostna slika).

(Ponatis iz "Clevelandske Ameri-
ke" z dne 17. avgusta
1909 št. 65).

Dogodki, ki so se vršili minulo leto in se še vršijo letos na Slovenskem, pač na noben način niso taki, da bi vcepili v srca Slovencev naklonjenost do Nemcev, Mrličev, pobiti od krogele nemških vojakov v Ljubljani, ranjeni v bolnišnici, samoumor Slovencev, ki je obupal nad svojo in naroda slov. usodo v Velenju, smrt v blaznici bivšega voditelja štajerskih Slovencev, vse to in še več temu podobnega, vpije že k nebu po masovnem. Nemški narod se čuti po navodilu nekdanjih križarjev nekako poklicanega, da ugonobi Slovence. Ker pa je mera teh krivic že polna, naj torej zve slovenski narod še to, kaj vse počenja nek nemški "heilovec", ki je celo e. kr. uradnik, s pisateljem slovensko-slovanskim — Podravskim, kako s proganjanjem in zaničevanjem imenovanega pisatelja pljuva v obraz vsemu narodu slovenskemu.

Da je bil pisatelj Podravski 1904. l. bolan, da je onemagal pod bremenom, ki si ga je naložil, ko je delal brez mero za prosveto svojega naroda, to je vsaj večini Slovencev že znano, torej tega ni treba ponavljati, kakor tudi ne tega, kaj vse je že napravil Podravski na slov. književnem polju. Saj se mu je izkazal narod slovenski hvaležnega s tem, da je daroval 1. 1906, ko se je pisatelj vrnil še ves slab iz bolnišnice, lepo svoto zanj in za njegovo sestrado rodino, ki si je s tem darom res zadatno opomogla. Da so mu pa ob času, ko je bil pisatelj v bolnišnici, postavili kot slabomnemu kuratorja, da so ga oropali vseh zakonskih in drugih pravic, to pisatelju ni bilo znano, ker mu tega ob vrnitvi na dom, dne 18. marca 1905. l. nihče ni povedal. Znano mu je bilo le to, da mu je odtegnil bližnji mu so sed uradno mu priznalo odškodnino za porabo njegovega zemljišča, da mu je isti grozil ko ga je prosil naj mu jo odrajuje kakor po navadi, da mu odvzame ono zemljišče, da postavljeno varuh otrok, na katerega se je Podravski v svoji zadregi obrnil, ni hotel zanj ničesar storiti, da je torej dopel iz bolnišnice nazaj v resnici med prave ljudožrce. Kamorkoli se je gani, povsod so ga pitali z beračem in norcem, kdor je le mogel, ga je poškoval ter šuntal njegovo ženo, ki je oblastno gospodarila s pridobljenim denarjem zoper njega. Dasiravno je prinesla k hiši le toliko kakor nič, je vendar njemu, gospodarju in živitelju rodovine — pokazala nekekrat duri in ko mu je dne 10. junija 1907 umrla še šestletna hčerka, edino bitje, ki ga je ljubilo na svetu, ni bilo tudi pisatelju mogoče več prebiti v sobi, kjer je gledal to drago bitje na mrtvaškem odru.

Kjer je jel 1. 1906 zopet delati s peresom in mu je neki blag človekoljub naklonil v ime nagrade za izročene mu rokopiše podpisano menico, da je vzdignil z njo nekoliko nad 1000 kron denarja, si je kupil s tem denarjem hišico z dvema vrtoma in njivico v oddaljenih Poljčaneh, kamor se je tudi meseca aprila 1908 l. z rodino, t. j. z eno in tremi otroki preselil, potem ko je prej opravil vse formalnosti, ki so za takšno preselitev potrebne. Bilo je to pred Veliko nočjo in ta Velika noč se je zdela Podravskemu tako prijetna, da v svoji prejšnji domovini že kakih 10 let takšne ni doživel. Tu pa se je nakrat oglašil zmaj, ki je razširil svoje žrelo, hoteč njega z rodovino vred požreti, a to v osebi g. okrajnega sodnika v Marnbergu.

Prvo, kar je storil za njegovo ugonobljenje, je bilo, da je dal Podravskega zasledovati z žandarji, katerih pa se je lahko odkrižal, ker nikomur ničesar ni ukradel, niti mu ni napravil kaj zalega. Potem je opozoril prodajalca hiše v Poljčaneh, da je nad Podravskim izrečena kuratela in da naj se čuva, ker je to nezanesljiv plačnik. Potem je zabil nekemu naprošenemu odvetniku iztirjati za Podravskega neki dolg, da bi ne bil zmožen kupljeno hišico popolno-

ma izplačati; dalje je prepovedal zgoraj omenjenemu dobrotniku, ki mu je naklonil oni denar, da Podravskega ne sme dalje podpirati navzlic temu, da je ta imel še voljo do tega in ki mu takšna podpora ni škodovala na imetju. Prepovedal je izkazovati trpine dela usmiljenja on — e. kr. sodnik! Potem se je proglasila kupna pogodba za neveljavno in Podravski navzlic temu, da je bil 1907. l. ob volitvah v drž. zbor že volivec, je vložil prošnjo za odpravo kuratela. Pričela so se zaslišanja, najprej njegova žena, na to štirih sosedov in njega samega. Ta je tudi odločno zahteval, ako vedo kaj zoper njega, naj ga postavijo pred okrožno sodišče, ali pa pred potnike, kar pa se mu je odločno zanimalo. Končno je bil postavljen pred dva uradno naznačena zdravnika, ki sta, videč njegovo delovanje, kar ostrmela nad znanostjo, da se še more dobiti kdo, ki se drzne Podravskemu predbacivati slabomnost, ki pa se vendar že toliko trudi s peresom in si je pridobil s svojim delom z onimi darovi vred v teku treh let za rodovino nad 3300 dohodkov. Pisar, ki je pisal od zdravnikov narekovanu spričevalo, je najvil Podravskemu, da prejme sedaj "dekret", kjer bo stalo črno na belem, da je kuratela odpravljena! Toda imenovanemu birokratu je bilo Podravskemu nakopane sramote in zasmehovanja ter gmotne škode še premalo; on ni zahteval nič več, nič manj, nego da naj gre Podravski še za 12 dni na **lastne stroške** na kliniko po dovoljenje, da sme za rodovino sam skrbeti,*) ker je bil Podravski plačal že desetak (Perzentualgebühr) in drugega denarja ni mogel dobiti, tega mu pa tudi niso hoteli vrniti, torej se je tej pobožni želji odločno vprl in izročil oskrbovanje svojih treh maloletnih otrok v roke g. sodnika, ki je smatral njega za nespособnega in ga je na tujem na vse mogoče načine proganjati.

Med tem, ko je Podravski zaradi raznih zaslišanj se mudil v Mariboru, je prodajalec one prej njemu prodane hiše našuntal ženo Podravskega, da je prej njemu prodano zemljišče zopet ona kupila in dala prodajalcu dovoljenje, da se sme za zaostanek plačila vknjižiti na prodanem zemljišču v Poljčaneh, kakor tudi na polovici prejšnjega zemljišča v marnberškem okraju.

In on, ki je proglasil kupno pogodbo Podravskega za neveljavno, je urno privolil v to vknjižbo, dasiravno bi mu moralo biti znano, ako si kdo osvodi nad 1000 kron tujega denarja in če je ta denar možev, da potem na prejšnjem posestvu ne more imeti **polovice**, da še **četrtinke** ne, da je torej to očiten napad na tujo lastnino. Kupna pogodba, sklenjena med prodajalcem one hiše in Podravskega ženo, je kar mogoče laži, zaradi tega je bila tudi takoj odobrena in prodajalec zvarovan, imetje in podstrešje otrok Podravskega pa izpostavljeno v očitno nevarnost.

Toda Podravski je moral samo mirno gledati vse to in molčati. Šele potem, ko je po konfliktu, ki ga je imel pri e. kr. drž. pravniku z nekim poslancom dosegel Podravski, zaželeno prostost ali "Bescheid", je odšel na praznike k svoji rodovini ter hotel prevzeti dotično v svojo oskrbo in kupljeno zemljišče v svojo last. Toda bil je odgnan znovič čez, da mora dotično od svoje žene kupiti, ako jo hoče imeti ter plačati novih deset let in ker Podravski ni imel ne denarja, pa tudi ne volje k temu, je samo še vložil prošnjo na sodnijo v Slov. Bistrici, naj postavi otrokom, ki se nahajajo pri materi v Poljčaneh, jeroba, obenem pa naj razglasi njegov zakon sklenjen z njegovo ženo kot razvezan, zakaj z onimi, ki so znali toliko lagati čez njega in ga po nedolžnim črniti, je Podravskemu nemogoče dalje skupaj stanovati. Toda e. kr. sodišče tej opravičeni prošnji ni ugodilo, marveč je odstopilo to zadevo e. kr. okrožnemu sodniku v Marnbergu, ki pa je Podravskega obsodilo za 10 kron globe zaradi prestopka, da se je zoper takšno postopanje z njim pritožil in da o krivicah, ki se mu gode, sedaj ne molčati.

Nemški g. sodnik, ki je vse leto

*) Triletno oskrbovanje dotične in pridobljenje potrebnih sredstev pa sta pripisala sodnik in oskrbnik sebi za zaslugo — tatova!

ugonobljal napore Podravskega in njega samega, ki je rodovini odvzel očeta, ženi pa njenega moža, ki je oropal Podravskemu njegovo možko čast, njegov ugled in kredit ter mu hotel še živemu izkopati prerani grob, v kateri naj bi se zvrnil bodisi že po samoumuru, ali ugonobljen od gladi, nemški sodnik si je že mel roke, češ, zdaj smo ga, zdaj mu mora vendar enkrat zapeti mrliški zvonček, a to ne samo njemu, marveč vsej njegovi rodovini! Podravski je sicer pripravljen dati za svoje prepričanje tudi življenje, ugoditi želji požrešnega zmaja, toda kdo bo se potem pobrinil za drobne nedolžne otročice? Saj lahko reče s Kristusom tudi on: če s surovim lesom to delajo, kaj se bo šele s suhim godilo? Toda preden zapusti Podravski to dolino solz, hoče še razkriti slov. javnosti to nečloveško postopanje z njim, ki menda ne najde primere v zgodovini in katero bo sodila ter mora soditi zgodovina. "Der Mensch ist keine Fliege" pravi pregovor in ako prejme on, ki reši človeka iz smrtnih nevarnosti talijo v znesku 50 kron, torej bo slutim, narod slovenski vsaj toliko ponosen in doberljiv, da pozove k odgovornosti ugonobljenega Podravskega in njegove rodovine, za kaj to postopanje z njim ni več kristjansko, ne človeško, marveč naravnost zverinsko, na katero naj vzame omenjeni e. kr. sodnik celo patent. Kdaj bo vendar našla znana krščanska pravica vhod tudi v avstrijska e. kr. sodišča? *

Iz zgornjega članka je razvidno gorje, kateremu je izpostavljen naš rojak slovenski pisatelj Peter Miklavec (Podravski) iz Ribnice na Pohorju (Reifnig, Steiermark). Rojaki, preobširno bi bilo, če bi hoteli vse navesti, kar je "Podravski" na književnem polju koristnega storil v prid svojem slovenskemu narodu in smelo trdimo, da je vse svoje življenje posvetil v proboju in prosveto slovenskega naroda.

Podravski ni nikakoršen politično strankarski pisatelj, marveč posvetil je svoje duševne moči edino slovenskemu narodu, koje je pravi sin in kojega ljubi nad vse! Rojaki! Slovenci! Ali hočemo narodnemu mučeniku postaviti spomenik po njegovi smrti? Ne! Mi se zavedamo naše dolžnosti kot Slovenci, kot dejanski socialisti, da pomoremo našemu rojaku v njegovi bedi dokler še živi, da si okrepiti zdravje in da bo zmožen delovati še mnogo let na duševnem polju v korist bednemu in zatiranemu slovenskemu narodu!

Rojaki, dajmo lačne nasititi, žejne napojiti in bedne potolažiti; to nas veže naša dolžnost, naša bratska ljubezen do svojega bližnjega, posebno pa do našega zasluznega rojaka!

Slovenci, posebno vi iz zelene Štajerske, položimo pravočasno dar našemu rojaku na mizo, da ga vsaj nekoliko rešimo iz prežalostnega stanja! Pokazimo, da smo socialisti v djanju in ne iz sebičnih namenov s pretežno idealov.

Pozivljamo naše cenjene naročnike in čitatelje "Glas Svobode" da vsaki vsaj po 10 centov daruje, kar lahko stori, ter nam pošlje, katero svoto bomo po preteku enega meseca, g. Miklavcu odposlali.

V ta namen naj se v vsakem kraju, kjer bivajo Slovenci, potrudijo rojaki, da podporne zneske po poštni nakaznici (Money Order) z imeni darovalcev na nas pošlejo nakar bomo imena darovalcev in zneske v "Glas Svobodi" objavili.

Z današnjo številko "Glas Svobode" pričnemo pobirati doneske in bomo danes mesec nabiranje zaključili.

Kar daš z desnico, nikar da bi vedla levica!

Ured. in Uprav. "Glas Svobode", 1518 W. 20. St. Chicago, Illinois.

Ustrelil se je v Mariboru 58letni prevoznik Fr. Quandest. Vzrok baje neozdravljiva bolezen.

Samomor. Močno nevrasteničen je bil 40letni brivec Avg. Komel v Gorici. Pred kratkim je bil vzel britev pa se je na vrhu ob svojem stanovanju poročal, toda ne smrtonovarno. Nahajal se je na to v bolnišnici. Te dni so ga hoteli izpustiti. V neopazovanem trenutku se je zagnal s hodnika na tla ter oblašal mrtve.

DOPIS.

Cleveland, O. 20. avg. 1909.

Prosim sprejmite teh par vrstic v nam priljubljeni list Glas Svobode.

Pred nekim časom sem čital v nam priljubljenim listu Glas Svobode, da Vam je nekdo poslal naročnino za list in ob enem je tudi poslal pol dolarja za Vašo kuharico, nakar ste mu Vi odgovorili, da nimate nikake kuharice. Jaz Vam na to rečem, da gotovo morate imeti neko in še dokaj dobro kuharico, ker nam tako dobro in tečno hrano kuha in zaradi tega se tudi jaz spominjam svoje dolžnosti s tem, da Vam pošljem naročnino zopet za eno leto in ob enem borih 50c za Vašo kuharico, a to pa s prošnjo, da naj nekoliko bolj pazi, kaj nam bo skuhala, kajti parkrat nam je poslala nekoliko nesoljeno oziroma presoljeno hrano, kakoršno naši želodci nemorejo prebavljati. Toraj naj v bodoče bolj pazi, da nam bo dobro hrano kuhala, ker dobro hrano vedno bolj slastno uživamo.

Včasih pride, da dovelj ne pazi, da jo dosti ne prerese in takrat pride marsikaj preveč presojenega v naše želodce, kar pa nemorejo prebavljati.

V tem slučaju bi svetoval, da nekoliko bolj pazi, da kar bo zanj prav da bo tudi nam v korist in da ne bo vse skuhala kar kdo pošle.

Pred par tedni sem čital kot vestni čitatelj "Glas Svobode", od prve do zadnje strani, med tem sem opazil, da je Vaša kuharica pozabivši nekoliko preveč v stran pogledala; na kar seveda morate Vi bolj paziti, da nam ne skuha več kaj takega, ker ni za naše želodce.

Morda Vam je že znano, da kar nas je vestnih naročnikov oziroma čitateljev Glas Svobode, se bolj skupaj držimo in v tej skupini sem slišal mnogo godrnjanja in zgražanja nad dopisnikom — Nonamicus —. Kar ta piše bi morala kuharica tudi malo premešati in ne sprejemati dopisov kateri so lažnjivi in preveč osebni.

Prosim toraj, da v prihodnje pazite, kaj bomo od Vas sprejeli! Za dobro hrano dober "lon"!!

Jaz mislim, da Vi nimate od takih dopisov nobenega dobička, toraj jih lahko izpustite in z lažmi v koš! Dopisniku bi pa svetoval, da, ako je to res kar je pisal (jaz dvomim) pa naj bo hvaležen, da se je najedel in napil za darmo.

Mirosljub.

Op. ur. Gospodu dopisniku moramo pripomniti, da kakor on trdi, da je zvest naš pristaša, tako ne moremo zapostaviti, kako da se nad "Nonamicusom" hučuje. Nonamicus ni nikogar iz naše vrste oklestil tedaj tudi "Mirosljuba" ne; za druge se pa, in celo za naše zagrizene nasprotnike se potegovati, je nevhvaležen posel in celo odveč. Mi poznamo "Nonamicusa" in smo prepričani, da ni nikomur krivice storil, kdor se pa zadetega čuti pa naj se poboljša. Sicer pa, kako da je gospod "Mirosljub" toliko časa jezo gojil predno je prišla od vulkaničnega izbruha, ko je vendar dotični dopis že 30. julija t. l. priobčen bil. Čeve, ako kakšna stvar toliko časa v želodu leži, je slabo, toda temu ni naša kuharica kriva. Zdravi!

O zmešnjavah v srbski vojski poroča belgrajsko "Zvono", da vire med posadko v Nišu, častniki in podčastniki so z razmerami v državi silno nezadovoljni. Vrše se priprave, da se prisili kralja Petra k odpovedi na korist bivšega prestolonaslednika Jurija.

Nov carinski tarif izdeluje sedaj rusko trgovsko ministrstvo. Jeseni ga predloži državni dumi. Po novem tarifu se zniža carina za uvoz onih izdelkov, ki ne tekmujejo z ruskimi. Zvišala pa se bo carina za luksurijsne izdelke.

Listnica upravnistva.

L. J. P. — Wyo. — Naročnine prejel, upamo da v kratkem zopet pošljete četo novih. Pač verujemo, da ste dobili veliko priznanj — vsaj vendar ni več kot prav! — Zamoreci se hočejo sedaj s Gold dustom prati pa dosegli so toliko, da se svetijo v lastnem zrcalu.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebujejoč medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,
IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA
JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St.

Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajc spodnjega perila, kravati itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovoljnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave.,

Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8.30 ure večer.

V Iekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
597 W. 20th St. Chicago, Illinois.
Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomislalni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$1.00
za pol leta.....\$0.75

NASLOV ZA DOPIS IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
597 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivaliča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

ZAPAD PROTI VZHODU?

Potem ko je Bryan, kot predsedniški kandidat nemogoč postal, je edini mož, kojega demokrati na severu še imajo, governor Johnson v Minnesoti, predstavljen. To je, kakor se pravi, dostojni mož in si je slavo s tem pridobil, da je v trdo-republikanski državi že večkrat za gubernerja izvoljen bil. Le ta mož se je te dni predstavil pri razstavi v Seattle z nekakim programnim govorom, od katerega damo tukaj poiskus:

"Mi bi morali kot nerazdeljivi del ameriškega ljudstva naš vpliv in naš glas uveljaviti, toda ne samo v pospeševanje materijalnega dobička našega lastnega deželnega dela, marveč mi bi morali zadostno velikodušni in složni biti, da bi za splošni blagor cele domovine delali. Kar zapad zahteva, je patriotizem in napredek: osvoboditev od vseh vrst nejednosti rodov in predprave starega in novega sveta, od rojstvenega tiranstva in bogastva, kakor tudi od gospodarstva trustov in političnega stroja."

To se sliši lepo in ker je gospod Johnson častivreden mož, tako se mora smatrati, da on "misli kar govori". Toda govorance te vrste smo mi že slišali od Pepper, Jere Simpson, Allen, Donnelly in tudi od Bryana. Vse to je stari ameriški demokratizem, kateri je na Zapadu še živejši kot na Vzhodu. To se pojasi na kratko iz tega, da je tam število samostojnih ekstenz, farmerjev in neodvisnih trgovcev, razmeroma dokaj večje, kot na Vzhodu. Tukaj je kapitalistični sistem gospode in hlapec naredil in ponosi ameriški duh svobode in neodvisnosti toliko izpodkopal, da je masa odvisnih politično komaj za vpoštevati. To se bo nekoč na vsaki način izsprenilo, morabit, kakor bo ameriški duh odločil, prav kmalu in nenadoma. Za sedaj je Vzhod politično trdovraten, konservativen, ali, da v zapadnem narečju govorimo "effete" — doživel.

Tedaj Zapad proti Vzhodu? Ali marveč, ker Zapad, ozemlje zapadno od Mississippi, samo zase v narodnih zadevah nič ne more opraviti, tedaj Zapad od Kanade doli do zaliva. V navedenem govoru je Johnson storil tudi dejansko nekaki ponudek južnim deželanom tega kraja.

Samo da to nasprotje je nemogoče. Tu se ne gre za nasprotistojnost dveh gospodarstvenih sistemov, kakor svoječasno med Jungom in Severom, kateri so dejansko "mirovni konflikt" tvorili, kakor se je Webster izrazil, marveč le za neki merilno-gospodarstveni razloček v razvoju. Tista namišljena nasprotstva so bila tudi v minulem stoletju med sedanjim srednjim Zapadom in Vzhodom dokazovana. Ona so se v vzduhu razpršila, ko se je ta kraj industrializiral. Ohio, Michigan in Illinois so danes po njih gospodarstvenem stališču bolj vzhodna kot zapadna. Minnesota ima velikanske plati železne rude in skoraj vse zapadne države imajo premog. Prej ali slej se bo industrija volnenega blaga v Zapadu udomčila. Bombaževina bo po Mississippiju gori prišla za izdelovanje. V okrožju naravnega plina v Indijani je veliko tovarn nastalo. To varne privlačujejo banke in kapitaliste. Situacija bo tista kot na Vzhodu.

Med michiganskem jezerom in skalovitim hribovjem je sedaj poljedelska oaza. Onokraj tistih rudarske države, kjer veliki kapital gospodari. Meje se bodo od obeh strani naprej rile in Severni-Vzhod bo silno industriellen postal. Tisto se lahko o Texasu re-

če, kateri poseduje velikanske, a še ne izkoriščane rudnike.

Vsled tega se tedaj na namišljeno nasprotstvo med Vzhodom in Zapadom nemore nikakoršna trajajoča politična stranka ustanoviti, ker predmet tistega razpada. Mimogrede zna, kakor v devetdesetih letjih, ako cene poljedelskih izdelkov izvanredno nizko stojijo, proti-vzhodna struja nastopiti, toda je malo nade na to. Na kratko rečeno: z Johnsonovim govorjenjem ni nič za storiti. Nasprotje ni med deželnimi deli, temveč med razredi prebivalstva.

Tu smo naslikali politično sliko, katera dá veliko misliti in še bo nekaj pota prelitega, predno se bo naše delavstvo toliko zavedlo, da bo v urejanje gorenje slike v mes poseglo. Politicien prekrat mora priti, toda kedaj? Morabit prej kot si mislimo in pride nenadoma.

GLAVNI ODBOR S. N. P. J. V ZVEZI Z JOŽA ZAVERTNIKOM & CO.

Socialistični temelj se glasi: "Kdor ne dela, naj nikar ne je." In to je pravo. Kdor ne seje, ne more žeti in potemtakim tudi ne bi smel jesti če ne žanje, ker ni delal, to je: ni oral in ni sejal, tedaj nima kaj spravljati in ker nima ničesar za spravljati sledi iz tega, da nima ničesar za jesti in glad je neizogiben.

To načelo je povsem pravo in resnično: "Kdor ne dela, naj nikar ne je!" Vprašanje pa je, če tisti, kateri bi morali v prvi vrsti to načelo izvajati, tu to dejansko izvajajo, namreč to so tisti, ki imajo o nekakšnem socializmu vedno polna usta, se po prsih bijejo, češ, mi delamo za ideale in pri nas je vse čisto kot zlato, prozorno kakor mora edino ideal biti.

Vse prav lepo, vse kar šegeta po žileh, kadar se slišijo take zvišane besede.

Toda cenjeni čitatelj, predno se daš omamiti po idealih, po tako vznemirnih besedah, prepričaj se od kod prihajajo in kdo jih je izustil. Ne sezi v sredino grma po lepo rudeči rozi, zbold se boš. Ne veruj sivrenskim glasovom, kajti oni so prevara, ti povzročujejo glavobol, za katerega ni leka.

Tedaj rekli smo: kdor ne dela, naj nikar ne je. To bi bilo lepo, če bi se dejansko uresničilo; toda prav tisti, kateri to načelo besedičijo, skilijo vedno na vse strani, kje bi se k polni skledi vsedli in se pasli ob delu, trudu in poizrtovnosti drugih, brez da bi se le trohice sramu zavedali, da kar poenjajo presega vse človeške meje in presegajo dostojnost pirata, ako pirat sploh o dostojnosti govoriti mora.

Ljudje, kateri v svojo skledo pluvajo, a potem zopet slastno povzijejo, niso več ljudje, marveč spadajo med četveronožce, skojim dostojen človek noče rad opravka imeti.

Toda preidimo k stvari in primimo stvar za glavo, ker okolščin nam ni treba.

Predno se je pred dvema leti konvencija S. N. P. J. v La Salle vršila, preplovil je "Direktorij Jugosl. del. tisk. družbe" v Chicagi, vse delegate in društva S. N. P. J. z letaki s podpisom Frank Petrič, član S. N. P. J.; kateri se je glasil:

Vsestranski Janez Kaker in njegova cenzura.

V Chicagi imamo nove vrste socialiste. To so vsestranski (reci prostitutirani) socialisti; in ti, ki so prišli po naključju do solastništva lista "Glas Svobode" izkazuju svojo vsestranost stem, da mečejo aktualne — važne rokopiše na komando perečih se sleparjev proč.

Te vrste socialisti ne spadajo k nobeni politični organizaciji in ne plačujejo nobenih tozadevnih prispevkov; ampak to je postranska stvar. Socializem razumejo po svoje in to menijo zadostuje.

Prišli so iz stare domovine pečeni advokatski pisarji in imajo v omari (mesto v glavi) zaprtih nekaj klasikov. Vse to naj služi za ornamenat njihovi znanosti.

Kaker se današnje mode popolnoma zaveda in ve, da je priprostu temu človeku dovolj dokaz za njegovo "učenost", če vidi v omari nekaj knjig.

Kakor hitro pa hoče govoriti o usebnih tistih knjig, ki jih ima v omari, tedaj zazeha mož in vse

znanstvo o socialnem in političnem življenju je tam kjer je bilo — v omari.

V starem kraju je bil neke vrste liberalce, tukaj pa mu ne kaže biti drugega kot kruhoborec. To dokazuje "Glas Svobode", katerega urednik je zadnji čas on.

Da se dokaže njegovo kruhoborstvo, naj v sledečem objavim doslovni članek, katerega sem oddal osebnemu Kakerju, da ga v prilog predstoječi konvenciji S. N. P. J. objavi v "Glas Svobode" v številki 37. m. m., katerega pa vsestranski Kaker iz strahu pred Klobučarjem, kateri mu je kdo ve kaj obetal zadnji čas in bil tudi vedno pri njemu v uredništvu — ni hotel približiti.

Predno preidemo k članku naj omenim, da sem se v četrtek dne 12. t. m. oglašil v tiskarni, kjer se tiska "Gl. Sv." in na moje začudenje izvedel, da moj članek, ki je bil izročil pravčasno uredništvu t. j. v torek 10. t. m. ni pri občen; istotako ne protestna resolucija, ki je bila sklenjena na seji "Slavijs" št. 1 S. N. P. J., napram centralnem odboru radi izključenju sođr. J. Zavertnika. Ko sem doznal, da članek ni izšel, sem se napotil h Kakerju, da mi izroči rokopis nazaj. Na moje uprašanje, je li izšel moj članek, je dejal da ne; "dobro, toraj mi izročite rokopis." — "Rokopisi so v tiskarni," je odgovoril Kaker. "Če veste da so rokopisi v tiskarni in če ste jih nesli tje, tedaj grem tje ponje." — "Čakajte, tudi jaz grem v tiskarno," je pripomnil Kaker. Ker sem bil pa v naglici, sem zapustil Kakra in šel naravnost v tiskarno, da se informiram o rokopisu. V tiskarni sem zvedel, da tam ni nobenih rokopisov za "Glas Svobode" in odšel doli, kjer sem sestel Kakra, ki je bil bleđ kot smrt. Naglo je stopil v strojni oddelek, kjer se je pripravljal ekspedicija za list. Tudi jaz sem pospešil korake za njim. Naglo ko je vstopil se je približal vajenu in se namuznil, med tem sem pa dejal Kakra, da rokopisa ni gori. Brž se je obrnil k vajenemu ter mežikal mu naj potrdi njegov migljaj, katerega je opremil stemile besedami: "kaj niso rokopisi gori?" Fant je postal rdeč, jaz pa sem tihotapskemu Kakra takoj zaprl sapo stem, da sem mu dejal: čemu pomežikujete fantu? Kje so rokopisi? sem žnjim, Kaker!

Kaker se je obrnil in se potrkal po notranjem žepu in rekel: "tukajje so, v mojem žepu, pa jih vam ne dam."

Izročite mi rokopise, sicer vas pustim aretirati. — Kaker pa, ki je menil, da je v stari domovini se je odrezal: "rokopisi se ne vračajo!"

Rokopis je bil oddan za priobčenje in če ne daste rokopisa ste navaden falot in lump, tak kot vaši zavezniki, ki jim dajete zavetje v listu.

Konečno se je mož prestrašil in je izročil rokopis s pridržkom, da mu dovolim, da rokopis prepíše. To sem dovolil, ob enem pa pridržal vso pravico vsebino članka rabiti kje v javnosti ali v privatnem.

Takile so čikaški "vsestranski" socialisti a la Kaker, ki je prišel iz stare domovine in ki zatrjuje, kako svobodnomislal da je.

Članek, kateri je bil bržčas Klobučarju v pogled predno je imel iti v tisk — kajti zadnji čas je visel Klobučar vedno pri Kakra — se glasi:

S. N. P. J. in nje III. zbor.

Bodočnost S. N. P. J. leži na tehtnici; koncem drugega tedna se nje osoda določi.

Nekršljiv obstanek jednote v bodočnosti stoji pred delegati na zborovanju.

Dve dejstvi se bo moralo upoštevati, ki bi imeli na splošen razvoj jednote svoj učinek.

Prvo teh dejstev je: temeljita reforma jednotlivih pravil in neizogibno odsvoljenje sedanjega predsednika Janeza Stoniča in blagajnika Franceta Klobučarja.

Sploh izpremenitev celega odbora, ki je stal do sedaj v Chicagi. Za utemeljitev take reforme ni treba navajati nobenih argumentov.

Kdor se je zanimal za notranje delo S. N. P. J. pod sedanjim odborom, ta ve, da je dovolj vzrokov zavzemati se za temeljne reforme.

Od prvega zborovanja pa do danes je vladala v jednoti nečuvna anarhija in cela jednota je "runala" pod pritiskom nekaj mož v centralnem odboru.

Jednota je trpela na klobučarizmu in stoničizmu.

Prostor mi je preomejen, da bi našteval vsa zločinstva, ki sta jih zakrivila ta dva človeka napram članom S. N. P. J. Resolucija, ki je bila sprejeta na seji društva "Slavijs" št. 1 v Chicagi in ki je priobčena (kar pa cenzor Kaker ni hotel) v tej številki dokazuje najzadnji atentat te zalege napram članom jednote. Klobučar se je sicer pral, kakor vedno, češ, da to ni njegovo delo, da se je sođr. Jože Zavertnika izključilo iz jednote in se mu na ta način odvzeti priliko, da bi šel na zborovanje — ampak, da je to sklenil cel odbor. Pozabil pa je povedati mož, da je k temu svetoval on in Stonič, ki imata oba zelo kosmatost vest in sta se bala, da bi vnanji delegat ne izvedeli o njihju počenjanju.

"Zavertnika smo izključili, ker je tožil svoj čas jednoto," je dejal. Klobučar pri seji "Slavijs". In ko je Zavertnik prečital tozadevni paragraf, ki določuje, da le lokalno društvo zamore izključiti člana, ako se je oddalo dve tretjine glasov za izključenje in je po pravilih vpsal na odbor tozadevno resolucijo, kjer zahteva razsodišče, (kamor bi morala njegova zadeva pred izključbo priti) — je dejal Klobučar: "Zavertnik takrat tudi ni šel k razsodišču, ko je tožil jednoto (tri odbornike jednote, ne pa jednoto), in nevedno, čemu bi se centralni odbor sedaj obračal na razsodišče." — To je menil, bo vlekel. Ampak stvar je prozorna! Zakaj pa niso Stonič, Klobučar in Konda tisti čas, ko so si prisvojili "komišn" upražili porotni odbor, če so "komišna" deležni?! Trojica je provocirala, in vsi piškavi izgovori ne pomagajo nič!

Zbor v La Salle naj stvar pretresa in izreče sodbo. Najmilejša sodba je: "Ven s kugo!"

Stem bi bila temeljna reforma S. N. P. J. rešena in nekršljiv obstanek jednote v bodočnosti zsiguran.

V slučaju pa, da se zbor ne bi oziral na te reforme, preostaja članom S. N. P. J. edina pot — pot revolucije.

To bi pomenilo za S. N. P. J. vse kaj več kot Stonič in Klobučar; pomenilo bi razkol jednote, kar bi ne bilo brez slabih pa tudi dobrih poslednic.

Prva pot je v bližnji bodočnosti priporočljiva, ker vse je le razvoj. Dolžnost vsacega moderno mislečega delavca je, da vzbuja v sobratih in sotovariših moderne misli — ne samo v jednotnem oziru, temveč v javnem življenju sploh. In kdor nima moderne misli, jo tudi drugim dati ne more.

Dosedanji čikaški odbor je to pokazal dejanski.

V odbor S. N. P. J. naj se volijo torej taki možje, ki imajo za društveno in javno življenje višje — moderne nazore, pa nekaj delavske inteligence v pravem pomenu besede.

Pričakujemo od III. zbora S. N. P. J., da nam da to, česar do danes nismo imeli. Frank Petrič, član S. N. P. J.

V predstoječem članku je gotovo nekaj takega, kar Klobučarju in Stoniču ne ugaja in Kaker, ki meni da bo sleparska zalega prodrla na III. konvenciji, je bil na razpolago, da se beseda uduši.

Naobratno pa je tisti Kaker odprl na stečaj predale "Glas Svobode" Klobučarju, da je še enkrat pred konvencijo zinil svoje obrabljene fraze v namenom, udušiti glas pravice.

Kaker je izjavil: nemaram priobčiti resolucijo, ki je bila sprejeta na dr. "Slavijs" št. 1; jaz sem gospodar lista!

Rojaki!

Zapomnite si tega vsestranskega kruhoborca in pokažite ob priliki, da se mu to otroško trmo lahko izbije iz glave.

O hrvatskem saboru poročajo, da hoče vlada počakati, da končata zagrebški in Friedjungov proces, potem bo videla, ako ji je mogoče iskati med hrvatskimi strankami v saboru večine. Da bi sedanja vlada dobila tako večino, je skoro izključeno, zato bo konec decembra razpustila sabor in razpisala nove volitve konec marca ali začetkom aprila 1910.

Baje računa Ranch, da dobi pri movih volitvah najmanj 20 mandátov.

NAJBOLJŠI ZDRAVNIK

je tisti, katerega zmožnost in izkušnost v zdravljenju Vam GARANTIRA, da Vas zamore v kratkem času hitro, uspešno in popolnoma ozdraviti.

Dr. J. E. Thompson.

ŽE VEČ KOT 10 LETNO UREDOVANJE kot glavni zdravnik in ravnatelj na

SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU
V NEW YORKU

Vam je dosti jasen dokaz, da je naš slavní svetovnoznani

Dr. J. E. THOMPSON,

najboljši zdravnik, kateremu je vsaka bolezen dobro poznana in kateri ima popolno izkušnost v zdravljenju vsih bolezni, za to Vam ne bo nikdar žal ako se takoj njemu poverite v zdravljenje, ker le tako zamogli bode v kratkem svoje zaželjeno zdravje nazaj dobiti.

NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKÉ BOLEZNI

katera bi ne bila Dr. J. E. THOMPSONU popolnoma dobro ne poznata in katere bi se on ne upal v najkrajšem času popolnoma ozdraviti. — Dr. J. E. Thompson ima popolno izkušnost v zdravljenju vsih bolezni, ter Vam zamore z njegovo zmožnostjo GARANTIRATI da Vas bode gotovo uspešno ozdravil in ako bolehte naj si bode za katerikoli akutni, ali zastareli notranji ali zunanji bolezni, kakor tudi še tako nevarni in težko ozdravljivi moški ali ženski spolni bolezni. On je na zboru od več stotin zdravnikov dokazal, da lahko bolnika ozdravi, ne da ga osebno pregleda; njemu zadostuje natančni opis bolezni v pismu, akopram je bolnik od njega še tako oddaljen.

Dr. Thompson Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih bolezni:

Posledice onanije, triper, čanker, sifilis, impotenco, ali nezmožnost do spolnega občenja; polucijo, ali gubilek moškega žilnega soka: reumatizem. Vse akutne in kronične bolezni želodca, srca, glave, grla, ušes, ledic, pljuč, prs, mehurja; kilo ali bruh, nervoznost; vse živčne bolezni: naduho, katere in prehlad, neuralgijo, zlato žilo; božjast; vodenico, vse spolne bolezni na notranjih ženskih ustrojih: neredno mesečno tiščenje; belci tok; padanje maternice; neplodovitost; — vse kožne bolezni: srbečino, lišaje, hraste in rane; mazulje na licu; uši na spolnih delih, i. t. d.

Zdravljenje vseh spolnih bolezni ostane strogo tajno.

Zatoj rojaki: Ne obupajte ako Vas drugi zdravniki niso mogli, ali ne morejo ozdraviti. Bolehte-li od naj si bode katere koli bolezni, ter Vam je zdravniška pomoč neobhodno potrebna, in ako želite da bode v kratkem in popolnoma ozdravili, poverite samo izkušnemu, vestnemu zdravniku svojo bolezen v zdravljenje, radi tega natanko in brez sramu opišite svoje bolezni v materinim jeziku, ter v pismu natanko naznanite kako je bolezen nastopila, koliko časa traja in se razvijala, ter pisma naslavljajte edino le na:

SLOVENSKO ZDRAVIŠČE

Dr. J. E. THOMPSON, 342 W. 27. St. New York

Uradne ure so: Ob delavnikih od 1 do 5 ure pop. V nedeljo in prazd. od 11 ure do 3 popoldan

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča, vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

EDINA VINARNA

kitoči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj Vam pripeljemo isto na dom — brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave.

TELEFON Canal 842

Missouri!

Missouri!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od J. Boyden ali Star Ranch. del posestva to je kos ležec v Ripley okraju, Mo., in obsegajo 3800 najlepše ravnine in najboljše sveta. Ta zemljišče sedaj vržem na trg med ameriške Slovence in sicer s takimi ugodnimi pogoji, da si lahko vsak omisli lastno ogništje

PRIHODNI BANAT AMERIKE!

Cena akru \$15.00. Pogoji: \$6.00 na akter takoj, ostanek pa kedar hoče s 6 proc. obrestmi. — Kdor se ne bo bavil s lesom, ga jaz vzamem v nakup in tedaj plača samo \$10.00 akter in sicer \$2.00 takoj, \$8.00 pa na izplačila. — Kedor meni les prepusti, dobi ves rezan les za gradbo poslopij zastoj. Nikdo ne more kupiti več kot 40 akrov, iz vžemši če je velika družina, tedaj lahko kupi 80 akrov. — Špekulantom se ne prodaja niti čevlja zemlje. — Tekom 10 let bo svet vreden po \$100 akter. — To zemljišče leži približno 1 do 6 milj od slovenske naselbine in ob železnici. — Vse posestne in lastninske pravice dobite takoj. Pišite po natančne informacije

F. GRAM, Naylor, Mo.

naselniški zastopnik za državo Missouri

Opazka. Nekoj malega se tudi še lahko kupi med slovensko naselbino

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

Ali ste že obnovili naročnino na "Glas Svobode"? Blagovolite to takoj storiti, ako želite da se Vam list redno pošilja!

Slovenska Svobodomisel. Podp. Zveza

Chicago,

Illinois.

Vstanovljena dne 1. septembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 937 Blue Island Av. Chicago
MATH. GAISHEK, podpredsednik; Mt. Olive, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave. Chicago
M. V. KONDA, zapisnikar, 597 W. 20th St., Chicago
IVAN KALAN, blagajnik; 341—6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO (predsednik), 212 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSHAY, bx. 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROKNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik) bx. 44, Winterquarters, Ut.
ANTON DULLER, Gamburg, Mo.
JOS. MATKO, Box 481 Claridge, Pa.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika
Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljave pa
na Ivan Kalan, 341—6th St., Milwaukee, Wis.
Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE"

DRUŠTVENI URADNIKI:

Št. 1 v Chicago, Ill.: L. Skubie, preds., 2727 S. 42nd Ct.; Ivan Mladic, tajnik, 825 Blue Island ave.; F. Kulovec, blagajnik, 237 Grand ave. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 2 v Claridge, Pa.: I. Mlakar, preds., Box 68; I. Batič, tajnik, Box 487; L. Sturm, blag., Box 434. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 3 v Depue, Ill.: F. Grošelj, preds.; Andrej Zorčič, taj., Box 105; A. Kuhar, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 4 v Black Diamond, Wash.: I. Kramer, preds., Box 180; M. Kramer, taj., Box 203; I. Strnad, blag. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 5 v Darragh, Pa.: Fr. Plazota, preds., Box 23 v Madison, Pa.; Ivan Renk, taj., Box 57; I. Hauptman, blag., Box 140. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6 v Winterquarters, Utah: Jacob Zajec, preds., Box 44; M. Krstnik, taj., Box 44; I. Mlakar, blag. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 7 v Arona, Pa.: Alojs Saharne, preds., Box 156 Darragh, Pa.; Mihael Rajer, taj., Box 117; Andrej Štih, blag., Box 81. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 8 v McGuire, Colo.: J. Freilich, preds., A. Lah, taj., Box 72; V. Zupančič, blag., Box 72. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9 v Leadville, Colo.: M. Mesojedec, preds., A. V. S. Co.; A. Mehle, taj., A. V. S. Co.; J. Lanih, blag., Box 972. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10 v Moon Run, Pa.: Karl Telban, preds., Box 132; Jak Mahovne, taj., Box 1; I. Susman, blagajnik, Box 137. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 11 v Mount Olive, Ill.: Bartol Kajtna, preds.; Andrej Maren, tajnik, Matija Gaishek, blagajnik. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 12 v Cumberland, Wyo.: Josip Jugovnik, preds., Josip Keshman, taj., Box 108; Franc Krek, blag., Box 108. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 13 v Witt, Ill.: Anton Ulčar, preds., Ivan Repolusky, taj., Box 317; Ivan Kaplja, blagajnik. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14 v Yale, Kans.: Anton Rupar, preds., Box 65; Franc Cvetoč, taj., Box 65; F. Kavčič, blagajnik, Box 65. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15 v Granville, Ill.: Jakob

Cesar, preds., Box 168; Peter Tomšič, tajnik, Box 14; Ivan Papeš, blagajnik, Box 171. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 16 v Clinton, Ind.: Ivan Albrecht, preds., Box 445; Viktor Zupančič, taj., Box 17; Rudolf Cesar, blag., Box 412. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 17 v Aurora, Minn.: Ivan Rožanc, preds., Box 148; Ivan Vidie, taj., Box 215; Josip Grm, blag., Box 268. Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 18 v Girard, Ohio: Andrej Videgar, preds., Box 403; Eugen Mikuš, taj., Box 11; Ivan Leskovec, blag., Box 428. — Seja zadnja nedeljo v mesecu.

Št. 19 v So. Chicago, Ill.: Jakob Tisul, preds., 347 Fulton ave., Pullman, Ill.; Josip Benko, taj., 212 Fulton ave., Pullman, Ill.; Franc Levstik, blag., — Seja zadnja nedeljo v mesecu, 9510 Ewing Ave.

Št. 20 v Cleveland, Ohio: Rudolf Perdan, preds., 1308 E. 55. st.; Jernej Urbas, taj., 1126 E. 60. st.; Valentin Kandoni, blag., 6305 Glas ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 21 v Naylor, Mo.: Franc Lev, preds., Franc Gram, taj., Franc Masel, blag., — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 22 v Indianapolis, Ind.: Josip Pušnar, preds., 725 N. Warman ave.; Ludvik Ipavec, taj., 718 N. Warman ave.; Mihael Stonich, blag., 718 N. Warman ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 23 v Lemont Furnace, Pa.: Peter Menart, preds., Box 23; Ivan Gregorčič, taj., Box 51; Ivan Rupar, blag., Box 88. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 24 v Milwaukee, Wis.: A. Bergant, preds., 257 — 1st Ave.; Ferd. Glojek, taj., 477 Virginia st.; Franc Matjaš, blag., 195 Reed st. — Seja prvi petek v mesecu.

Št. 25 v Reading, Pa.: Peter Hočevar, preds., 143 N. River St.; Franc Košmerl, taj., 428 Tulpehorcken St.; Anton Košmerl, blag., 901 Schukle ave., Box 18. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 26 v Collinwood, O.: Ivan Potočar, preds., 5624 Elsinor st.; Ivan Aljančič, taj., 6321 Arcade st.; Alojz Škof, blag., 5806 Elsinor st. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 27 v Forest City, Pa.: Jakob Trček, preds., Box 406; Franc Leben, taj., Box 406; Ivan Šume, blag., Box 233. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

DOPISI IN POROČILA

Reading, Pa. 12. avg. 1909.

Prosim za nekoliko prostora v našem priljubljenem listu "Glas Svobode", da priobčite ta moj dopis.

Tukaj gre še precej dobro kar se dela tiče; tudi vrnazane krize smo prav malo občutili, zatorej smo se pa tudi mi tukajšnji Slovenci toliko zavedli, da smo ustanovili še eno društvo poleg K. K. P. D. sv. Jurja. In kakšno mora biti to katoliško društvo, ko se ga samo gospodje v črnih frakih veselijo? O joj, nasprotno se pa našega društva bojé, pa zakaj vendar? morabiti zato ker se zove S. S. P. D., št. 25? Vsega tega ne! Oni po nas škilijo zato, ker se člani naše Zveze toliko zavedajo, da jim denar v njihovo ne-nasitno bisago ne mečejo in zaradi tega pravijo, da je naša Zveza "nebojdetreba". Pa saj je

še hušje od vraga za takšne gospode, ki nosijo črn frak. Oni že znajo, da smo mi prišli na pot, katera nas povede k prosveti in osvobojenju suženjstva gospodov mračnjakov. Ti ljudje sicer pravijo, da je naša pot napačna, pa to je debela laž; ta pot je prava pot za nas revne delavce, kateri se celi dan za enega ali dva vsemogočna dolarja mučimo. Morabiti, da je ona pot, katero nam črnofrakci kažejo boljša a za dobro plačo. Ako hočete biti faran, daj \$20 za pristop in potem te bo hodil za mesečno domu iskati, da daš po \$1 ali 2, a pet pa najraje vzame. In kadar si nabere polno možnjo tolarčkov, potem ga po noč vzame, njega in njegovo kuharico, če je "luštna", če pa ni za njegovo srce si pa drugo zbere v celi fari, kakor zmagi in potem pobriše, kar naravnost

v nebesa, katere ljudem drago prodaja pa sam ne vé, kje ali sploh če so. Tako jih je šel eden iskati minulo leto iz Readinga s kuharico. —

Zatorej, bratje S. S. P. Z., držimo se poti, katero smo našli in po kateri bomo prišli kamor smo se namenili. Zatorej imejmo le svobodno in napredno mišljenje in življenje, po bratovsko se ljubimo in svobodno zapojmo: Držimo bratje se svobode, Ker nam kaže pravo pot; Če složno se je bomo držali, Ne bo dolgo, k' se bomo smejali. Ko črnofrakci bodo delali.

Bratje, le naprej za svobodo, da bomo čez par let rekli: To smo mi, svobodni bratje, ne pa sužnji črnosuknježev. Zatorej: Živela Svoboda! in s tem zaključim svoj dopis ter želim vsem bratom S. S. P. Z. slovo in dober uspeh. tebi "Glas Svobode" pa o-bilo naročnikov in predplačnikov. P. Kočevar, predsednik društva št. 25.

Johnstown, Pa. 12. avg. 1909.

Prosim Vas, da priobčite ta moj dopis v našem cenj. listu "Glas Svobode". Tukaj smo se že do cela privadili krize, katere nas že nadleguje blizo dve leti. Sicer ne smem reči da ne delamo, toda ne s polno močjo in tudi ljudi se še nahaja brez dela, a draginja je tolika, da ni več mogoče pošteno živeti.

Sedaj pa nekoliko pogledimo na društveno razmerje, kako se kaj tam imamo.

Kakor že znano smo tukaj ustanovili društvo "Triglav" št. 52 in prikopili smo ga k S. N. P. J. Ustanovljeno je bilo 25. decembra 1907. To je bilo prvo društvo v tej okolici oziroma na Maxhom. Društvo staro komaj 19 mesecev in ima že svojo lastno in krasno dvorano. Seveda imamo tudi dolg in obresti za plačavati; ali to bi še vse šlo, ko bi bilo malo več sloge med našimi rojaki, toda žalibog da tega ni.

Jaz kot bivši predsednik tega društva od začetka do sedaj, bil sem tudi pooblaščen za nabirati denar za zgradbo društvene dvorane, kar se mi je tudi posrečilo. Šel sem od jednega do drugega in končno sem denar dobil, ako-ravno so skrajno slabi časi. Izpolnjena je bila želja našega vrlega društva "Triglav".

Sedaj pa na delo, denar je že tukaj in v resnici v dveh mesecih bo dvorana stala. Ali gledite, kakor hitro smo z delom začeli, so se nam že smejali in še celo naši člani in nam nasprotovali kolikor in kjer so mogli, ter meni predbacivali, da tlaka je že minula. Jaz se za to nisem brigal, ampak temu bolj jih spodbujal in vabil na delo, kar je bilo nujno potrebno.

Pripomniti moramo, da sem si v tem času mnoge noči spanje prikrajšal in imel sem dosti skrbi. Prišel je čas in dvorana je dogotovljena; z velikim veseljem naznanim bratom društvu, da se prihodnja seja vrši v društveni dvorani. Prva seja v dvorani in plačilo kakor tudi zahvala za trud in vestno delovanje. — Z veseljem sem otvoril sejo in bratom sporočal, da je dvorana dogotovljena. In glej: Kar me obujejo z grdimi in nesramnimi lažmi; vse je bilo v meni in zoper mene, a jaz pa ničesar kriv. Končno sem jim dokazal, da so oni lažnjivi, kateri to govorijo, kar se je meni očitalo. Seja se je nadaljevala in sedaj je prišel tisti, ki je imel največ govoriti in ko-ti je največ nasprotoval našemu društvu. Ko je stopil čez prag dvorane, sem takoj spoznal da ima polno glavo ječmenoveca, ker drugače tudi gotovo na sejo ne bi bil prišel. Še pri vratih, že po-seže v besedo, katero je imel br. I. tajnik.

Jaz, kakor je bila moja dolžnost, ga pokličem k redu in gletje Matevžka, kaj mi je povedal? Pridušal se je da jaz moram biti tiho in da nimam nič po mizi razpikjati s kladivom oziroma k redu klicati, ter me še z raznimi psovskani obložil. Ostrmel sem od veselja za tako lepo zahvalo za ves moj trud! In čujte: Ali se je kateri bratov iz spanja prebudil ter se oglasil da to presega pravilila? Ne vsi so bili tiho in zrl v tla, kakor da bi se bili dogovorili, a jaz pa sem osramoten vstal in odšel. Morali so si drugega

predsednika voliti, da so sejo nadaljevali.

Cenjeni brati društva "Triglav"! Ščim in kadaj sem si jaz to zaslužil? Ali imate kakšen najmanjši dokaz da nisem deloval vedno v prid društva? Ako ste mene že popred sovražili, zakaj ste me pa štirikrat predsednikom izvolili?

Dragi bratje, le pravila v roke in berite, da se bode za naprej po njih ravnali, ker le na ta način dosežete vaš cilj.

S pozdravom

Mike Amersliek.

Moon Run, Pa., 14. avg. 1909.

Prosim bi bilo mogoče natisniti sledeče vrste v našem listu "Glas Svobode"? Ne bi se spuščal v pisarenje, toda bil sem dne 8. avgusta t. l. preveč užaljen in mi ni mogoče prenesti besede, katere sem moral pogoltniti.

Sestal sem se omenjenega dne s prijatelji, ko se je popoldan solnce po svoji črti pomikalo proti zatonu. Vsedem se med prijatelje, da bi se nekoliko pokratkočasil in pa želel sem si dobiti ko-zarec svežega ječmenovečka, da bi si ohladil suho grlo. Kaj se mi je pripetilo? Tega si nisem mislil še jmanje pa želel. V hipu se prikajeta dva možakarja, obdeva že zrelih let. Bila sta nekoliko "alkoholična" in se tudi prisedeta k nam. Pričela sta polagoma in prav po domače zabavljati in to medsebojno. Kmalu po tem sem spoznal, da želita bolj izdatne besede na plan prinesiti, toda nisem stakoj zaznal, kojega se zabavljanje tiče. Ni mi bilo treba dolgo čakati, ko se oglasi prvi Lenard (Mihan, rekši: "Zakaj si pa Ti Seme od društva odstopil?" (To je od društva "Dobri Bratje" št. 88 S. N. P. J. v Moon Run, Pa.) Jaz mu prijazno odvrnem: "Saj si čital "Glas Svobode" in moj dopis z dne 23. junija t. l., potem lahko veš." No, in to ni Lenard Mihann, kot blagajniku zadostoval, marveč je tiščal naprej svojo zagrizenost, toda jaz sem mu mirnim potom odgovarjal. Raji bi bil pa videl, da mi ne bi L. Mihan tega omenil, ker sedaj nisem član omenjenega društva S. N. P. J. Toda on je svoje gonil ako-prav je bil edini med nami da je član društva "D. Bratje". Posegel je vmes tudi njegov pomaglač "zdražbar" Gašpar Medišovic, a ker pa le nista mogla moje živice razdražiti da bi bila doseglja željenji preprij, je skočil L. Mihan po konci in mi zaupije: "Ti si zaradi tega odstopil od društva, ker nisi bil delegatom izvoljen!" Jaz sem ga vprašal, če bo na to prisegel? Odgovor je bil: "No s'r, nemorem." "Zakaj mi potem to pred oči staviš?" mu rečem. Tu se pa razjezi in reče: "Dokler bodem jaz član S. N. P. J., Ti ne boš več član te Jednote!"

Jaz Tebe L. Mihan vprašam, ali si Ti "Korps-komandant" S. N. P. J.? Neboj se, nebedem zaradi vaše Jednote solze pretakal. Upam, da zaradi Tebe bi bil še vedno lahko član S. N. P. J., toda pod takim surovežem nebedem prosil za vsprejem, kakor si Ti!

Povedi kedaj sem jaz Tebe le z eno besedico razžalil, da mi greš take nečloveške besede v obraz metati? Ali se morabiti radi tega jeziti, ko sem v dopisu "Glas Svobode" 23. junija t. l. F. Kržeta pozdravil? Da si mi pa omenil, da imaš Ti za pokrivalo "cilinder" (to ga pihne) jaz pa slammik, so to o-ročje besede. Potem si rekel, da sem prok . . . š . . . in da je moja glava praščem dati za požreti. Pazi Ti L. Mihan, Tvoja glava je bolj zelniati podobna, nego moja; skoraj bi jo rajši praščili popadli, kot pa mojo. Tudi si izmislil besedo napram meni, katere je po zakonu kaznjiva in zaradi tega jo tudi nobeden list ne natisne.

Vidiš Ti L. Mihan, v današnjem času se pijanca takisto kaznuje, kot treznega; to si le zapomni, ako še ne veš. Ko bi bila mi-ova sama skupina na dan 8. avgusta, jaz bi Tebi vse odpustil, ker nisem toliko surov človek, ali tako pa—? Pri toliko navzočih je stvar drugačna. Čakal sem od 8. do 14. avgusta in če bi bil Ti besede preklicati, bi bilo vse tiho ostalo, tako pa naj gre svojo pot.

Ako bodeš L. Mihan tako napredoval z Tvojimi besedami, postaneš čislán možak, samo odli-

kovan bodeš od "zdražbarja" Gašperja Medišovic. Ti Gašpar pa jezik za zobmi drži drugokrat radi takih zadev, ki Tebe popolnoma nič ne brigajo in tudi nisi na vrhuncu z Tvojo zavednostjo! Pozdravljam vse zavedne roj-

ke a nezavedne naj pozdravi Bog, ker jaz jih nemorem. Častitam S. S. P. Z. in vsim delegatom S. N. P. J. Tebi Glas Svobode pa želim uspešno in mirno napredovanje kot naš zvesti delavski list.

Josip Seme.

DR. "PAIN-EXPELLER"
RICHTER'S

Najboljše sredstvo proti bolem, revmatizmu, ohromeli hrbtenici in enakim težavam je **DR. RICHTERJEV PAIN-EXPELLER.**

Bolečine ozdravi takoj, zmanjša vnetje in mehurje in olajša boleče dele. Drgnite se z njim zvečer in zjutraj; drgnite se dobro, da pride lek v kožo. Pomaga takoj pri raznih bolečinah, ter je najboljši lek za revmo, ghit, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih, za zobobol in neuralgijo. Prodaja se v vseh lekarnah po 25 in 50c. Glejte na sidro pri steklenici — ono vam je zaščita.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St., NEW YORK.

GLAS SVOBODE
CO.
597 West 20th St., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvam, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE v NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina 1. sept. 1909	M. Washington, 25. sept. 1909
Laura 15. sept. 1909	Alice 6. okt. 1909

"Laura in "Alice" sta nova parnika na dva vijaka. "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravnokar zapustila ladjedelnico ter sta naj-novejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo—TRST, za Ogrsko—REKA Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,
2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA
Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 HP	La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP	La Touraine 20.000 HP

Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

ALI SE BRIJETE DOMA? Tukaj vam ponujamo bri-tev za \$2.00, katere je kos svojemu namenu, in ki navadno prodaja za \$4.00 in više. Ta ponudba, kakor pričakujemo bo prinesla stotine novih odjemalcev naših britev na katerih se čita ime: Jos. Kral in katerih se je prodalo že tisoče v 33 letih, t. j. od l. 1876. Mi samo poskušali dobiti boljše britve pa prišli smo do prepričanja, da ravno te naše britve imajo najboljše lastnosti. Vse naše britve so popolno jamčene in jih z veseljem zamenjamo v vsakem event slučaju. Se celo brivci ne morejo reči aodbe o britvi dokler je ne poskušajo, toda mi damo garancijo z vsako britvijo v ceni od \$2.00 ali več. **CENA \$2.00.** Pošiljate izven mesta se sprejmejo. Brusimo britve za 25c od komada. Delo jamčemo. Za naroč-nice izvan Chicago pošljite še 5c posebej za poštino.

ZALOGA POHIŠTVA. Tel. Canal 728
Ustanovljeno leta 1875.

JOS. KRAL
417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

RAZNO IN DRUGO

Zanimive številke. Piva se je naveljavalo na Avstrijskem leta 1908 nekaj nad 20 milijonov hl, 340.000 hl manj nego l. 1907. Kot vzrok tega nazadovanja se imenuje dobra vinska in sadna letina ter pivni boj kot v alpskih in čeških deželah. Poročilo tobačne režije za l. 1908 pa je hujše: ljubezen do deklice, od katere ga je hotela mati odvrti, ker se je bala sramote.

Analfabetizem v Italiji. Po ljudskem štetju je bilo v Italiji l. 1901 32 milj. 500.000 prebivalcev, od teh 27 milj. 500.000 nad 6 let starih. Od slednjih je bilo 13 milj. 350.000 analfabetov (48,5 proc.). Najslabše je tozadevno v Siciliji, kjer je 73 proc. in v Kalabriji, kjer je 80 proc. analfabetov.

Na ladji "Nadvojvoda Friderik" je sunil mornar Bezetin v prepričevalca Matuloviča z bajonetom v prsi. V par minutah je bil Matulovič mrtev. Bezetin so izročili v Pulju v zapore. — Zgodilo se je to ob dalmatinski obali.

Klerikalci — prijatelji šole. Moravski "Hlas lidu" poroča: "V seji obč. sve. a je prosil učitelja, naj bi se sezidala nova šola, ker je staro poslopje že slabo, vlažno in celo gobe v njem rasto. Prvi občinski svetovalec pa je rekel: "Kaj pa še, dobra je za te otroke, naš Francček spi v hlevu, pa je zdrav ko riba". In župnik je tudi povzel besedo: "Da, da, ta šola lahko stoji še 10 let; ampak pri meni je svinjak že precej razbit, treba ga bo popraviti. In možje so sklenili popraviti župniku hlev, šola, pa je ostala, kakor je bila."

Črnogorski denar. Na Cetinje so pripeljali prvi del novega srebrnega črnogorskega denarja. Novi denar, ki je že v prometu, se imenuje perper. Skovan je na francoskem. Jeden perper velja toliko, kolikor krona; so komadi po jeden in po pet perperjev.

Tobačni promet Bosne. V letu 1908 se je izvozilo iz Bosne in Hercegovine sirovega in rezanega tobaka ter cigaret in smodk 463.117 kg v vrednosti 1.139.242.

Lastno trgovino je zažgal trgovec K. Kraus v Brnu. Zgorela je cela konfekcijska zaloga, škoda znaša nad 30.000 mark. Dejanje je priznal in storil to iz strahu pred bankerotom.

Razstrelba smodnišnice. Razletela se je smodnišnica A. Schallhammerja v Spielfeldu. Ponesrečeni se je 20letni delavec J. Oswald, katerega truplo so dobili vse ožgano v bližnjem mlinskem jarku.

Streliški udarila v neko hišo v Kronbergu pri Gori. In zadela mater in njenega otroka, katerega je pestovala pri ognjišču. Otroci je bil na mestu mrtev, mater so po dolgem času rešili.

Roparski napad v Benetkah. — Posestnika Andrejevskiga iz Poznanja so zapeljali čolnarji v skrivne zalive v Benetkah, ga zvezali in oropali.

Tatvina v cerkvi. V stolni cerkvi v Gradu so oropali neznani tatovi kip matere božje v nekem transkem altarju. Pobrli so ji vso zlatnino, kakor obratne verižice, zapestnice, dragulje, prstane in obeske v vrednosti več tisoč kron.

Svojo lastno mater je tepel in jo tudi ranil na levem očesu 35letni Štefan Mavrič iz Vrhnove. Naznanili so ga sodniji.

Svedrovi v Trstu so bili v zvezi s policijskim uradnikom, s sodnim oficijantom in s čuvaji v Via Tigor. Ta je lepa! Sedaj se je dogladno, da je bil zlasti neki policijski oficijal v zvezi s svedrovi! Ni čuda, če so potem toliko pokradli!

Skoro vse države in vsi narodi na svetu so francoski dolžniki. Za vse to pa se ima Francija zahvaliti malim štedilcem, malim prihrankom, ki so se nabrali do danes v mogočno svoto, ki ima dostikrat odločilno besedo v usodi narodov. Da je Francija res upnik, skoraj vsemu svetu, dokazuje

najbolj okolnost, da je od 1891 naprej ena petina produkcije zlata vsega sveta šla v Pariz. A danes, v dobi miru, absorbira Pariz produkcije zlata vsega sveta! V predminolemu letu, ko je bila znana finančna kriza, so nakupovale vse banke zlato, da bi se mogle postaviti v situaciji po robu. Na tem zlato je imela ogromen del francoska banka, to je, 500 milijonov, medtem ko se je razdelilo med ostale evropske banke sledeče: Nemška banka 375, ruska 275, italijanska 250, avstro-ogrška 65 in angleška 45 milijonov. — Sedanjí zlati zaklad Francije in Rusije iznaša 7 milijard in 250 milijonov frankov, ki skupno presegajo onega vseh drugih držav. — Seveda nastaja vprašanje: Za kak namen nabira Francija te ogromne množine zlate rezerve? Ali se pripravlja na vojno, ali se jej želi izogniti?

Neki poštni uradnik v Segedinu je baje našel pripravo, s pomočjo katere se da s tekočega brzovlaka telefonirati na velike daljave.

Zakon za mladino. Anglija je prva praktična država, ki je uvedla v veljavo zakon, ki velja za otroke, za mladino. — Prva točka tega zakona prepoveduje vsem dečkom, ki še niso dopolnili 16 let, kajenje. Druga točka prepoveduje otrokom izpod 14 let bivanja v prostorih kake gostilne. Dotični, kateri bi kakšnega otroka poslal v pivnico, kjer se točijo pižaje, bi bil kaznovan. Veliko gostilničarjev je prosilo vsled tega, da bi smeli podaljšati svoje pivnice in dograditi čakalnice za otroke; oblastnike so te prošnje večinoma zavrnile. Starši, ki imajo pri sebi otroke izpod 14 let, ne smejo pohajati gostilne. Tudi v takih prostorih, kjer vidno gori ogenj, ne smejo prebivati otroci sami. — Otrokom je zabranjeno beračiti in prosjati po hišah in po javnih prostorih.

Sodba v antimilitarističnem procesu v Pragi se je izrekla v soboto 31. m. m. Obsojeni so trije zaradi zapeljavanja vojakov na kršenje službene dolžnosti vsak na 4 mesece težke ječe, poostrene mesečno z dvema postoma; dalje 4 zaradi istega zločina vsak na 5 mesecev težke ječe z enakimi postmi, dalje 3 zaradi kršenja dolžnega spoštovanja do Nj. Veličanstva in do vladarske hiše vsak po 3 mesece težke ječe z 2 postoma na mesec. Torej je vseh obsojenih 11, ostalih 35 je oproščenih. Vložena je ničnostna pritožba. — Tudi v parlamentu nameravajo češki poslanci spraviti zadevo na razgovor.

Ustreljen stotnik. V Ratečah na Gorenjskem se vrše strelne vaje 9. bataljona poljskih loveev. Stotnik Edvard Berger se je upal predalč iz zavetišča ter je bil ustreljen v vrat ter se je takoj mrtev zgrudil. V par mesecih bi bil postal major.

Smodnik in cigareta. One dni je kupil Anton Korošec iz Tomislava pol kilograma smodnika, dejal je v žep, kadil cigareto in jo tudi vtaknil v žep. Smodnik se je vnel. Korošec je tako nevarno ranjen, da bo težko kaj z njim.

Njega od nikoder ni! V nedeljo dopoldne je po bliskovo prileto pred baziliko sv. Justa v Trstu več elegantnih kočij, v katerih je sedela vidno "visoka gospoda" z dično nevesto, ki je imela tisti trenotek stopiti pred oltar in obljubiti tam svojemu izvoljencu "večno zvestobo". Kočije z gospodo so že čakale pol ure pred cerkvijo, tako, da so posamezniki že postajali nervozni, kajti videlo se je, da manjka še nekoga in to najbrže — glavne osebe — ženi. V tej splošni nestrpnosti gospode se prikaže izza vogala postrešček s pismom, katerega izroči gospodu, ki je spremljal — deviško nevesto. Gospod prečita pismo in osupne! Vsi strepetajo prestrašeni, a on jim naznani: Ne bo ga! Eleganta gospoda je dala takoj obrniti kočije in iskri vranici so jo po bliskovo odpihali z svati in neporočeno nevesto nazaj v mesto.

Bolgarska vlada namerava ustanoviti po vseh evropskih dvorih svoja poslaništva. V ta namen je že stopila v dogovor z vsemi velesilami, s katerimi določi poslaniški statut.

Zaklad v pisalni mizi. V zgorjem nastavku neke stare pisalne mize sta našla dva mizarska pomočnika iz Mhlbacha na Tirol-

skem, ko sta jo razbijala, 4 skrivne predale, napolnjene s starim denarjem v vrednosti 30.000 kron.

Vnelo se je v Draždanah kinematografsko gledališče na "Vogelwiese". Navzočih je bilo 6000 gledalcev. Nastala je silna gneča, pri kateri je bilo zmečkanih in pohojenih 9 oseb do smrti, 50 pa težko ranjenih.

Turška mornarica. Turška vlada namerava zgraditi povsem novo moderno mornarico. Vpokojili so že večino starejših višjih mornarskih častnikov, stare bojne ladje, katerih je 72 pa nameravajo prodati. Načrt za celo preobnovo je izdelal angleški admiral Gamble; po tem načrtu bo dobila Turčija v dveh do treh letih moderno in močno vojno mornarico.

Obesil se je na skednju svojih staršev v Predturgu pri Radovljici 15letni čevljarski vajenec Janez Erman. Vzrok hipna blaznosti.

Brata zaklal. V ponedeljek je 25letni Franc Pistotnik, posestnikov sin iz Šmartna v Tuhinjski dolini, cel dan popival, prišel domov pijan in hotel zadaviti svojega očeta. Ko je mlajši brat Janez to videl, je zgrabil nož in sunil napadaleca štirikrat v trebuh. Rane so smrtno in bo Franc bržkone umrl.

Nesreča. Pri prekrivanju strehe je padel 30letni gostač Janez Kopitar iz Mengša tako nesrečno s strehe, da je obležal na mestu mrtev.

Solčarica. — Na Druljevki pri Kranju je padla neka žena od solčarice in je bržkone že umrla.

Bleriot — mučenik. Ko se je posrečilo temu francoskemu inženirju priti v vodljivem zrakoplovu iz Francoskega na Angleško, je postal koj junak dneva. Že prvi večer je dobil 9000 pism. 703 rodbine so povabile zrakoplovca in njegovo ženo na kosilo, tako da bi lahko oboje dve leti živel v Londonu, ne da bi jima bilo treba potrositi le vinarja. 226 oseb je naročilo pri Bleriotu monoplan, tako da ima ta inženir že sedaj naročil za 2.260.000 frankov, ker stane vsak stroj 10.000 frankov. V 600 pismih se ga prosi za darove, ker si je priboril s svojim smelim poletom 25.000 frankov. Gledališni ravnatelji so mu poslali vstopnice zastoj, samo da bi lahko na plakatih zapisali, da se udeležijo predstave Bleriot. Direktor panoptika bi rad vliil njegovo glavo v vosek. Mnoge dame in gospodične so slednjič poslale svoje fotografije in prošnjo za — sestanek. In vse to napravi, ako zamore človek leteti 23 minut po zraku.

Nesreča v Vzhodni Aziji. — V mestu Ozaka je nastal velik požar, ki je uničil nad 1000 poslopij. Veliko ljudi je zgorelo. — Iz Mandžurije dohajajo poročila o velikanskih povodnjah. Nad 1000 ljudi je baje že utonilo. V mestu Kirni je nad 7000 hiš pod vodo, katere se vedno naraščajo.

Budov pepel najden. — Kakor znano, so Budovo telo po njegovi smrti l. 482 pr. Kr. njegovi učenci sežgali in si pepel razdelili. Pred par leti se je našel del tega pepela in pred kratkim časom je našel prof. Marohal, ravnatelj arheološkega oddelka indske vlade, še en del pepela. Prof. Marshall je kopal na razvalinah starega budističnega samostana in je našel tam Budovo gomilo "Stupa" in v njej bronasto skrinjo, v kateri je bila šesterooglata kristalna posoda z Budovim pepelom. Lahko si mislimo, kako veselo so bili menadeti Budovi verniki, kajti tudi oni pripisujejo ostankom svetnikov čudotvorno moč. Zato imajo tudi budistični duhovni celo ogromno vrsto različnih relikvij. Pač nečjejo pripustiti, da bi jih prekosili duhovni drugih ver. Tako hranijo menihi na sveti gori Tin-toi v Kini in tudi drugje košček kosti, mesa, las itd. — ako ravno so Budovo telo sežgali! — Pravtako, kakor v drugih verstvih.

Brezžičen brzojav. Ruski vojaški brzojavni oddelček je napravil poskuse z brezžičnim brzojavom med Petrogradom in Sebastopoljem. Dasi meri zračna razdalja skoro 2100 km so se poskusi izvrstno obnesli.

Pod vlak je prišel vsled nepredvidnosti poštni kočijaž pri Sv. Pavlu na Štajerskem. Stroj mu je odtrgal obe nogi. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je v par dneh umrl.

ZNAJTE

ZASTONJ!

Kako zamorete dolgo živeti.
Kako ohraniti trdno zdravje.
Kako zadobiti zdravje, ako abollite.

Poslajte takoj za 15 centov poštini znak 1 mi Vam takoj odpisemo popolnoma gladkem zaviku brez nasaga naslova

ZASTONJ!

ČLOVEK. NJEGOVO ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE

Dr. E. C. COLLINS = OVO imenitno podučno knjigo

Collins N. Y. Medical Institute, 140 W. 34th St., New York.

Najboljši zdravnik na svetu

in zdravnik, na katerega se bode obrnili Vi v slučaju da ste bolni sami, ali kateri Vaše družine ako hočete hitro dobiti sigurno pomoč, je gotovo oni, kateri Vam zamore

GARANTIRATI, DA VAS BODE OZDRAVIL.

Slavni profesorji COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTA so v zadnjih 12 letih na tisoče naših rojakov ozdravili in sicer v takih slučajih kjer nobeden drugi zdravnik ni mogel več pomagati. Ako toraj potrebujete zdravniške pomoči pišite takoj in edino le na

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE,

140 W. 34th St., NEW YORK, N. Y.

Kjer bode najhitreje in najsigurneje zadobili izgubljeno zdravje in zadovoljnost. Uradne ure: od 10 do 1, od 2 do 5. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1. V torek in petek tudi od 7 do 8 zvečer. Dr. J. J. McGLADE, Dr. J. F. COYLE, zdravniška ravnatelja.

NAVARNOST ZNAMENJE

Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je navarno znamenje narave. Marebiti je bodaj, slabost, zabasnost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravlja. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Stori Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakemu želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kdaj opazili, da so Vas nekateri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih. Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovalatelju

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Asland Ave.,

Chicago, Ill.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 3

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

V pojasnilo.

Naši ameriški rojaki pošiljajo denar v staro domovino največ po Frank Sakserju v Novem Yorku, nekateri pa to store sami ali naravnost po pošti.

Kdor pošilja denar (vloge) v Mestno hranilnico ljubljansko s posredovanjem Franka Sakserja, dobi v kakih 25 dneh uležno knjižico, ker se poslovanje med Frankom Sakserjem in Mestno hranilnico ljubljansko jako točno izvršuje. Kdor pa pošilja sam denar, zavleče se stvar večkrat za več mesecev, in sicer zato, ker stranka zajedno ne obvešča hranilnice, kaj naj se stori s poslanim zneskom, ali pa svoj naslov tako netočno naznači, da se ji ne more knjižica poslati.

Gospod Frank Sakser je naš zaupnik v Združenih državah že več let, je z nami v zvezi in zato je najbolje, da se ameriški rojaki naravnost do njega obračajo. On gotovo vsakomur točno, hitro in zanesljivo ustreže.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska.

John Urbanc

Št. 1005. - Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co., v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilnih z dne 30. junija 1906.

OBNOVI svoj ustroj.

Mlad mora biti po duhu in telesu, ako želiš ohraniti svojo trdno voljo. Če si svoje življenske moči potrošil, če ti je živčevja neredu ne čakaj bolezi, marveč užijevj

Severov Nervoton.

Ta ti donese mirno spanje, trdne živce, bistrega duha in miščno jakost. Priporočan za poživiljanje, slabotnih in očvrštanje izdelanih; za olajšbo proti nespečnosti in pomoč proti malokrvnosti; za tešilo v nervoznosti in krepilo v starosti. Cena \$1.00.

Pomagaj, ko doktor ni mogel.

Miss. M. Figerlee, 419 East 64th st., New York City, nam je nedavno pisala: "Severov Nervoton je sijajno zdravilo. Pred tremi lety je bil član naše družine bolan vsled živčne onemoglosti, in Vaš Nervoton ga je ozdravil, ko družinski zdravnik ni mogel pomagati."

Na prodaj pri vseh lekarnikih. Vprašaj za Severov in ne vzemi nadomestila.

Štirje popitki.

Mr. Frank Coufal, Garwin, Minn., nam piše: "Želim Vas obvestiti, da se je

Severovo Zdravilo za obisti in jetra

izkazalo v popolno zadovoljstvo. Po štirih popitkih sem se čutil prav močno olajšanega in ko sem použil polno ico ene steklenice, sem bil popolnoma ozdravljen." Slična pisma prejemanjo vsaki dan. Vsa dokazujejo da je ta pripravek najbolj izmei vseh za obistne, jetrne in mehurne neprelihe, za hrbtno hromost, bolečno v nogah itd. Cena 50c in \$1.00.

Štirinajst dni

in prišč je izgubil. To je kar piše Mr. Ant. Kasacek, V. Willington, Conn.

Severov Kričistilec

in Severovo Mazilo soper garje sta sa izkazala zelo zadovoljiva. Prišč je izgubil v dveh tednih tako de imam gladko kožo. Vesel sem, da lahko priporočam V. sa zdravila." Severov Kričistilec \$1.00. Severovo Mazilo soper garje 50c. Poskusi ju.

Zdravniški nasveti zastoj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

TATOV.

Pod tem naslovom speva "Proletarec" z dne 10. avg. št. 100 neko neotesano slavo Joža Zavertnika, ob enem pa maha vse povprek po "Glas Svobode" in ošobu pri njem.

Med vrsticami lopovskega članka se tudi čita, kot bi bil Joža Zavertnik neizmisljiv ter nedolžen vseh obtožb in v ta namen je zapisal neka spridevala: podpisana po Etbin Kristan, in Iv. Mlinar, drugo pa po Josef Tomschek.

Tako znajo pri fliki ljudstvo farbat, seve kdor jim veruje, mi hie To smo pokazali, ko se nismo na falsificirano pismo in na klisej Kakerja ozirali, kar se le na navadni tisk prefriganega Zavertnika.

Oglejmo si tega neizmisljivega Joža malo bližje. V izjavi trdi da ni pri stranki ničesar poveril kakor tudi ne pri železniški upravi, o vsem drugem pa molči. Mi smo Zavertnika že večkrat pozivali na zagovor, a ni ga bilo, pač pa je v enomer trdil da z nami on ne polemizira.

Torej! Mi smo Joža Zavertnika, obdolžili, da je v Clevelandu držal za republikance, največje sovražnike delavcev, govor, in za katerega je prejel 3 reči tri dolarje.

Na nemški socialistični veselici se je že staremu strankarskemu članu izjavil, da on ni in tudi nemara biti socialist. Na vprašanje kaj da je, se je javno izrekel da on je anarhist.

Denar, katerega je imel poslati v staro domovino za neko siroto da bi prišla v Ameriko je porabil v svoje namene, ter še le potem ko smo ga za ušesa prijeli se je on denar mesečno povračeval, a kako, in kdo ga je izplačeval? Ueli danes plačan ves ali ne?

Svojega najbližnjega soseda g. Anton Kunca v doljnem Logatecu, da si za sedaj še ne govorimo o živem srebru, pravi da — nepozna Odgovorite na obdolžitve!

In prepričajte se, Vam li moremo obdolžitve dokazati ali ne, ob enem pa zahtevamo, da imenujete po imenu onega katerega nameravate proglasiti tatov, ako tega ne storite proglasili bomo mi Vas ne le kot tatu ampak kot sleparja demuncijata prve vrste, ker kdor daje zavetje sleparjem-falsifikatorjem, kakoršen je Kaker brez da bi se pred javnostjo opravičil je sam ober-slepar, a kakor je ober-socialist to je anarhist.

Nadalje, ste li pozabili Vi Joža Zavertnik, ko ste pri društveni seji društva "Slavija" pred nekajimi štiri leti v prilog g. Monis Dullerja predloga govorili ter tudi predlog podpirali za skupni piknik vseh Chicaskih slovenskih društev, potem pa ko Vas so Šimon in Ferdo opozorili kako ste skrivoma delovali in dopisnice pisali da ne na piknik. Niste li s tem zaslužili izključitev? Odgovorite!

Ste li že pozabili, kar je lahko mogoče, da klepetulja z dvema ponarejenima zoboma podlasice ne prime več, kako ste delovali s sporazumom Ferd. DePeče od istih dob na vedni prepri pri društvih in posameznih člani, kako ste se posvetovali pri Ferdinandu, kako ki Konda prevarili za list tako ga ne bode hotel dati za ceno kakoršno mu boste stavili Vi. Kako je neki Mustafa moral bežati ker je nasprotoval vašim zarbitnim sklepom.

Ste li pozabili, ko ste delegatom druge konvencije pripovedovali da je list Glas Svobode — vaš, in da nima Konda nič pri njem. Zakaj niste, ko Vas je Konda na odgovor poklical nasprotniku v obraz pljunil kakor ste se prej pridušali. Zakaj ste pri vsaki seji denuncirali Kondo, pisarili pisma na Vašega vrednega psička v Glencoe, O. kateri jih je prepiraval in potem pošiljal na jedneto ozir na društvo, kar je sam pripoznal, kakor tudi takratni najnik tam katerega pismo imamo še danes v posesti? Zakaj, govorite Vi lopov! Zakaj ste hoteli potem Jedneto uničiti, povejte zakaj ste vzeli inžunšun na njo in kaj vas je privedlo do tega, kot anarhista, da ste šli prositi župnika Sojarja za varšino in kaj je župnik Sojar, kateremu sedaj očitate da preveč je in piše, ker zahaja v Bismarck hotel v Chicagi, (kam pa hodi Molek ker b ga drugače ne videl tam?)

Tu Vam je dana prilžnost da se pred javnostjo operete ako se morete.

Tat, v tem oziru ste Vi Joža Zavertnik. Ste li že pozabili, oni čas ko Vas je pustil g. Fr. Klobučar zapreti, in ko ste videli da bode te obojeni nasprotili ste celo gardo, ki je šla v So. Chicago prositi g. Klobučarja milosti. G. Klobučar se je vdal pod dogovorjenimi pogoji, katerih pa niste nikdar izpolnili. Tako delajo lopovi, ali ne?

Ali se več ne spominjate kake vsebine pisma ste pisarili okolu zadne čase vašega uredovanja pri listu Glas Svobode, izmed katerih ste eno na pisalni mizi pustili ko ste šli iz uredništva? In kako sta ob večerih zadne dneve, predno ste odšli s Petričem v uredništvo stikala in imenik naročnikov prepisovala, in ko vaju je enkrat Konda pri tem delu zalotil sta se mu lagala čes da se učita angleščino. Ali ni bila to tatvina, ko sta ponoči po nepotrebnem na Kondov račun npln žgala, ko bi že drugega ne slepomišila po noči v uredništvo.

Ali Vas ni sram, Vi stari brezobni grešnik, ko predbacivate Konda cowboystvo. Se li ne spominjate več, kako ste se slinili ko je g. Krže takratni urednik "Komarja" Petriču predbacival pekarstvo, rekoč: da to že vse meje presega.

Na dan z dokazi g. Joža Zavertnik!

Najnovejši urednik pri fliki iz za plota pa je stari izkušeni svetovni kronist ter umrlega Komarja urednik g. Krže, in tako je v umirajočo fliko upeljal rubriko humorja, seveda na stroške S. N. P. J. Kakšen je ta humor ga ne bomo tu razkladali, omenimo naj le, kako svinjarijo izliva na nedolžen papir pod naslovom "Konvencija Kondatove Zveze", kjer piše kako je šel Konda z delegati v Riverview Park. Mi pa konstatujemo da Konda v Chicaskem Riverview Parku še nikdar bil ni.

To so Vam dragi čitatelji lopovi, ki krađejo, torej tatji ob enem pa upijejo drži tata, drži tata. "Proletarec" glasilu Zavertnika, kakšno glasilu, tak moč katerega zahrbnosti zastopa, in kakoršen moč tudi glasilu ne more boljše biti.

Potem cenzor g. Ivan Gril-ec; Molek kot pesnik se tudi še ni opravičil kako je, kot socialist, skabske smodke prodaval; potem po božji previdnosti svetohilnski falsifikator Kaker.

Naših razkritij pri S. N. P. J. tudi se niste ovrgli. Toraj na dan z dokazi, Vi prevarantjel!

Povejte tudi zakaj je bil Petrič od socialnega kluba takoj pri ustanovitvi leta 1903 za dobo šest mesecev izbačen. Tudi naj Mr. Petrič pove kaj je mislil s tem ko je papeževe Leona XIII. slike prodaval.

Mr. Zavertnik naj tudi pove iz kakega vzroka sta se s somišljenikom v oni gostilni na 18 ulici blizu češke svobodomiselné šole spopadla, ko je Joža dobil z revolverjem po buči. In zopet z Prešernom na vogalu 18. ceste in Centre ave. Ko sta si predbacivala eden drugemu tatvino ozir. sleparstva da si sta oba bila člana kluba.

Še enkrat gospoda okoli Proletarca izjavite se jasno, in ne po ovinkih, kedo je javen tat. Mi ali vi?? Potem bomo pa obračunili.

1333 — 1339.

To so nove hišne številke Josip Trinerjeve tovarne, na katere se naj naslove vse pošiljate po prvem septembru. Mestni odbor je uvidel potrebo, da se vse hišne številke predrugačijo. Naša tovarna stoji na istem prostoru kot doslej, samo številke so spremenjene. Največja posebnost ki se izdeluje v tej izdelovalnici je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, katero ostane vedno isto zanesljivo zdravilo za želodec, živce in kri. Naše ljudstvo najboljše ve, da za vsak nered prebavljenja ni boljšega družinskega zdravila in sodba ljudstva, ki ga je poskusilo ne samo enkrat, pač mora resnična in pravična biti. To zdravilo je veledobro, naravno krepčilo in naj bi ga vživali vsi, ki so slabi in rabijo moči.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Po svetu.

Leto ječe za poljub. Laško sodišče v Luceri se je zadnjič bavilo s historijo nekega Dona Juana v kuti. Don Alessandro di Taranto, tako se grešnik imenuje, je velik čestilec ženske lepote in zadnjič se je prav do nšes zaljubil v lepo Neapolčanko. Celo v božji hiši ni mogel skrivati svoje ljubezni do zapeljive Eve, tako da so se verniki kar zgražali. Toda lepa krasotica je ostala hladna ko led, ali patrovno srce je gorelo vedno bolj v ljubezni do nje. Nekega večera je srečal Don Alessandro Neapolčanko samo na ulici, ni se mogel več vzdržati in je pritisnil vroč poljub na belo njeno lice. (Krasotica je zakričala, zaljubljeni paer pa ušel ... Pred sodiščem se je Don Alessandro izgovarjal s tem, da ni nič hudega mislil. Sodišče pa je bilo drugačnega mnenja in je v vročerkrvnega Dona Juana obsodilo na eno leto tja, kjer je jok in škripanje z zobmi.

Pod morje pogreznen ognjenik. Povodom podmorskega potresa se je udril in pogreznil pod morsko gladino še živ ognjenik na Alevskih otokih, kjer je napravljat v zadnjih letih ponovno veliko škodo. Ameriški carinski parnik "Perr", ki se je pred kratkim vrnil v San Francisco je ugotovil, da leži vrh ognjenika neposredno ipod morsko gladino. Približati pa se je mogel le do gotove daljave, ker je voda v okolici pogreznenege ognjenika tako vroča, da so bila jajca, katere so spuščali v morje, v par sekundah trdo kuhana.

Salomonska razsodba. V Lomnici na Moravskem je mnogo židov, in tudi na tamošnji šoli je bil do zadnjega časa nadučitelj židovske vere. Sedaj pa je prišel katoliški nadučitelj, in prva njegova skrb je bila, da s pomočjo župnika spravi v šolsko sobo križ, ki ga tam doslej ni bilo. Židje pa s tem seveda niso soglašali in nastal je pravni prepri. Okrajni šolski svet je sklenil, da ima križ sicer vsieti na steni, da pa se ima pri pouku židovskega verstvaniti. Pa s tem ni bila nobena stran zadovoljna. In tako je deželni šolski svet pršel v prijetni položaj, da je sklenil sledečo salomonsko razsodbo: Križ ostane na steni trajno, poleg njega pa se obes na zid kak simbol židovske vere! Proti tej modrosti dež. šolskega sveta je vložen rekurz pri nautnem ministrstvu.

Zavarovalnica za osamele device. V Kopenhagnu je ustanovila ga. Wiehe-Bereny žensko zavarovalnico za osamele device. Sprejemajo se dekleta proti gotovim prispevkom, ki so odmerjeni njihovemu zaslužku in premoženju. Ako se do štiridesetega leta omože, zapadejo vplačane zneske, s katerimi se pomnoži zavarovalniški zaklad v prid ostalih zavarovank, ako se pa ne omoži do štiridesetega leta, dobi dosmrtno letno podporo, ki odgovarja višini letnih donoskov, katere je pred štiridesetim letom vplačevala.

VOJAŠKO ŽIVLJENJE.

Bivši vojak pripoveduje: Ko sem pri dragoncih služil, imeli smo taboriščne vaje. Ko smo se vtaborili bilo je vse pripravljeno, da konje nakrmimo in menažo skuhamo. Nakrat pridrvi narednik Pelhal k meni ter javi:

"Gospod poročnik, zaboga, mi smo pozabili doma mesne konzerve."

Zanikarneži! Toda kaj mene briga? Pomagajte si, kakor znate. Uro pozneje pride polkovnik da pregleda, taborišče kuhalne jarke in kuhhalno pripravo.

Narednik Pelhal zajme z žličo juhe, ter jo polkovniku poda — polkovnik nese žlico k ustim.

"Sedaj pride vrag," sem si mislil.

Toda polkovnik je žlico vrnil in rekel:

"Dobro, prav dobro! Juha je okusna in tečna."

"Narednik, kako ste to naredili?" sem vprašal, ko je polkovnik odšel.

"O, gospod poročnik, prošim pokorno, v vodo sem dal nekoliko kopitnega kleja in malo vročega čevlje; ima okus kot juha iz konzerve."

Prilika.

Prihite s hranilno vlogo pri nas. Mi plačamo obresti od 1. julija za vse svote, deponirane do 12. julija.

3% obresti.

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odperto od 6 do 8 večer vsako soboto večer.

"Austrian Club" GOSTILNA

JOE LENIČ, lastnik

STRINGTON, predmestje Leadville, Colorado

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — A Horwat, Joliet, Ill.

Schlitz pivo na čepu.

Louis Bergant

SALOON

257 First Ave., na ogalu Park St

MILWAUKEE, WIS.

Biljar na razpolago.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

točič PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500.000.00

GLAVNICA . \$200.000.00

PREBITEK . \$100.000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkate in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Čemu pustiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvažaj piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možganih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, pljučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specialisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar
586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine. Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštne povzetju, prodajamo tudi šifkate

Krist in rim. kat. cerkev.

VII.

SVETO OBHAJILO.

(Nadaljevanje.)

Sedaj pa pogledajmo kje in kak je razloček sv. obhajila, ki ga uči rimska cerkev od onega, ki ga je postavil Krist.

1. Rimska katoliška cerkev zapoveduje post pred obhajilom, to je človek, ki hoče biti obhajen, ne sme niti kapljice vode niti trohe druge hrane zavziti od polnočne ure pa do obhajila.

Jezus Kristus pa je z vzgledom pokazal drugače; kakor vidimo v Paul I. Korin. 11:25 je Krist obhajal svoje učence po veliki večerji, na način, ki je že prej bil popisan. Toraj po Kristovem vzgledu se sme uživati jedila pred obhajilom. Rimska cerkev pa trdi, da ne, in oni ki živi jedila ali vsled žeje pozabje pije vodo, ne sme stopiti k mizi gospodovi, ker če bi tako storil, bi storil božji rop. Kateri ima prav? Ali Krist, ki je postavil obhajilo in z vzgledom pokazal, kako se naj opravi, ali pa papeži in rimska cerkev, ki so napravili lastno, izmišljeno zapoved posta pred obhajilom, namesto, da bi zapovedali, da sv. obhajilo se prejme še le po zavžitju zmerne hrane?

Kateremu naj verujemo in komu naj verniki slede? Obeh ne moremo posnemati, ker sta si nasprotna. Vprašanje toraj nastane, kedo je zmotljiv, Krist ali papeži? Eden je gotovo že je Krist, potem ni bog, ker bog je nezmotljiv, če se je on zmotil, potem ni brezmadežen, in potem je vse kršanstvo — kakor pravi amerikanec — farce — humbug. Če pa je Krist na pravem, potem so papeži v zmoti in potem takem je tudi vsa rimska cerkev in vera zmotljiva in napačna — kriva.

V Douay Bibliji čitamo pod Matt. 15-9. "But in vain they do worship me, teaching for doctrines the commandments of men. (In zastojni me časte, ker uče človeške zapovedi za doktrine). Ali ni toraj post namesto gostije pred sprejem sv. obhajila človeška zapoved spreobrnena v doktrino, katero ima sedaj rimska katoliška cerkev. Krist pravi, da "vaša vera je ničeva, častite boga brez uspeha", ker delate, ravno obratno kakor je Krist učil.

Ta post pred obhajilom ni le v nasprotju s učenjem Krista in sv. pisma temveč je direktna pregreha proti naravnemu zakonu. Bog je v vsi naravi, vi pa naravi nasprotujete. Naravno je za vsakega človeka, da je trikrat na dan in to regularno. To vzdrževanje zavzivanja jedil in pijače pred obhajilom ne upliva tako na one, ki so blizu cerkve, kot pa na tiste, ki so po več mil oddaljeni od cerkve, in ki morajo poleg vsega tega še opraviti okoli doma svoj navaden posel. Velikokrat se pripeti ta slučaj: Farmar, ki živi kakih petnajst milj od cerkve, večerja v soboto večer ob kakih šesti ali sedmi uri, gre v postelj rano, vstane rano, opravi svoje jutranje delo: kot polaga in napoji živino, pomolze krave itd., potem vpreže konje in hiti, da bi ne zamudil zadnje maše in obhajila. Maša je končana ob 12 in potem se pelje zopet 15 milj predno pride domov. Domov dospel, spreže konje, jim napoži, kakor tudi drugi živini, kateri bi moral že pred 2 urami položiti in napojiti, je že približno 2 ali 3 ure popoldne predno se pripravi za obed ali boljše rečeno zajutrek. Sedaj pomislite, koliko gladi je ta človek pretrpel, če se zraven omenimo, da je bilo vreme slabo, mrzlo in snežno in da je v tem času 20 ur najmanj 10 ur težko delal — s praznim želodcem. Če je človek močan in zdrav lažje prestaja glad, če je pa slaboten in bolehen, potem je pa tak post naravnost poškodovanje zdravlja. To je povedano samo za priliko, vendar pa je veliko slučajev, ki so ravno taki ali pa še hujši za prenašati in to vse le radi posta. V celotnem Kristovem nauku nikjer ne najdemo kako zapoved, ki bi nasprotovala naravnemu zakonu, a ta post pred obhajilom pa je prav gotovo nasproten naravi.

2. Če se skripturalni odlomki, ki postavijo obhajilo, vzamejo literarno (tako kot je zapisano) potem takem dá Krist svojim učencem svoje telo, da ga pojedjo

in svojo kri, da jo popijejo, rekoč: To je moje telo, katero bo za vas žrtvovano in to je moja kri, ki bo za vas prelita". Zopet druga fizična neizvedljivost (nemogočnost) ker na podlagi naravnih zakonov, eno in isto telo ne more biti ob enem in istem času na dveh mestih in to bi mogel Krist storiti, ako bi hotel, da so odlomki sv. pisma literarno resnični, ker v drugem slučaju, bi apostolji pojele njegovo telo in popili njegovo kri, katero bi moralo kasneje priti na križ, da se tam daruje in im kri prelija. In če bi se njegove besede vzele literarno potem ne bi ostalo telesa za križanje in ne krvi za prelitanje — Kristusa ne bi bilo več, ker apostoli bi ga bili snedli.

Stvar je malo zmešana pa nič ne de, bomo se že razumeli. Toraj še eno vprašanje k temu odstavku. Ko je Krist vzel kruh v svoje roke in ga blagoslovil, rekoč: To je moje telo, ali je bilo res dvojje Kristusovih teles takrat pričujočih ali samo eno? In katero je bilo pravo. Kristovo telo? Ali kruh, ki ga je držal v roki, ali ona mesena substanca, ki tvori telo, in ude, kot tudi roko ki je držala — kruh — telo. Kakor Rim trdi je bil kruh pravo telo Kristusa, kaj se je pa s Kristom, ki je držal ta kruh — svoje telo — zgodilo, pa še sedaj ne vemo in tudi ne bomo vedeli. Po rimski doktrini se bi dalo reči: Krist je držal telo Krista, tedaj sam sebe, (v) na svoji roki. Istotako je storil s kelihom. Ali res mislite, da se je vino spremenilo v njegovo kri takrat ko je v resnici njegova kri krožila po žilah njegovega telesa in ne pa v kelihu?

Zopet drug primer: Indijanci so imeli navado, da so v boju premaganega spekli in snedli. Ali bi mi kedro vrjel, ako bi rekel, da ta spečen in poječen premagane se potem zamore še pomenkovati s temi Indijanci, ko so ga že pojeli? Gotovo, da ne, ker to je naravno nemogoče. Ravno tako je fizično nemogoče, da bi Krist, potem ko so ga že snedli in popili, še žnjigil govoril, jih učil in prorokoval. Toraj nikakor ne moremo sv. pisemskih odlomkov jemati literarno, in to pa radi tega, ker je fizično nemogoče. Tako vsaj uvidevam in zdi se mi da tudi viste istega mnenja ker bog nam je dal oči, da vidimo in pamet, da prevdarimo. Toraj rabi-mo jih in ne goljufajmo sebe in narave-boga.

3. Kaj je hotel Krist s tem povedati, ko je rekel: Jejite in pite, ker to je moje telo in kri? Za to moramo preiskavati sv. pismo, a poleg tega pa moramo rabiti svojo lastno pamet. Ko je Krist govoril one besede, je govoril figurativno, to je v prenešenem pomenu besede, hotel je le reči, ko boste vživali kruh in vino, spomnite se na moje telo in kri, ki bo za Vas križano in prelita. To je hotel on reči, nikakor pa ne, da se kruh spremeni v njegovo telo ali kaj takega. Tako verujejo tudi protestantje.

Krist je rabil figuralni — slikovit jezik, ravno tako kakor ga rabijo še današnji dan vsi moderni narodi. Na primer: Mnogokrat čujemo koga reči, ko vidi kako zalo dekle; "Oh rožica". Ta človek vendar ne misli literarno pač pa figurativno. On nikakor ne misli stem reči nekaj o oni roži, ki raste na vrtu, pač misli na dekle, ki je krasna kot roža. Ravno tako je mislil Krist. Zato naj navedem še en drug vzgled iz sv. pisma. Tako na primer čitamo v četrtem poglavju sv. Ivana o Kristu, ko je prišel do Jakopovega vodnjaka, in, ker je bil trujen, se je vsel, da počine, dokler se povrnejo njegovi učenci z mesom iz mesta. Ko je tam sedel je prišla neka ženska po vodo in jo je prošil da mu da vode. Nekar mu je ona rekla (V. 9.): Kako je to, da ti, Jud, vprašaš mene, ženo iz Samarije za požirek vode ko vendar Judje ne morejo imeti nobenega opravka s Samaritanci? Krist je rekel (V. 10.): Ko bi ti vedela dobroto Boga, in kedo je tisti, ki ti je rekel, da mi vode; bi ga bila vprašala in dal ti bi življensko vodo." Ona je rekla (V. 11.): "Gospod, ti nimaš ničesar, s čimur bi potegnil vodo a vodnjak je globok, toraj od kod imaš to življensko vodo?" Jezus je odgo-

voril in rekel (V. 13.): Kdorkoli bo pil vodo, ki mu je jaz dam, ne bo nikoli žejen; ampak voda, ki mu jo jaz dam, bo v njem, ki bo se spremenila v večno življenje." Ali vidite, kako lepo je znal Krist govoriti in sicer figurativno, v prenešenem pomenu besede. Smisel njegovega govorenja o življenski vodi se je nanašala na večno življenje. Vsakdo, ki čita gorenje ne bo razmotrival Kristovega govora o navadnih vodi, ki jo pijemo, pač pa bo tolmačil to vodo za studene upanje, zveličanja itd.

Še en vzgled. V Mat. v petim poglavju, pripoveduje o Kristovi pridigi na gori. Tam čitamo, da je Krist rekel apostolom (V. 13.): "Vi ste sol zemlje." (V. 14.) "Vi ste luč sveta". Ali je res Krist mislil s tem reči, da so apostolji ona sol, s katero osolimo meso in jedila in da so oni ona luč, ki nam sveti kedar se tema napravi? Ne, to ni Krist mislil, pač je hotel s tem reči, da apostolji naj nam pokažejo luč vere, po kateri se zveličamo.

Toraj kaj je hotel Krist reči s tem. To je moje telo in to je moja kri? Povedati je le hotel, kakor že prej omenjeno v drugem literarnem smislu: Ta kruh predstavlja moje telo in to vino predstavlja moja kri. To je s tem menil in ni drugo.

Najmenjšeje je pa to, kar seveda človek s zdravom pametjo in razumom ne more in ne bo nikoli vrjel. Rimska katoliška cerkev uči, da kedar duhoven zgovori besede posvečenja, da v podobni močnatosti hostije ali pa v podobni vina v kelihu leži Kristovo telo in kri z dušo in božanstvom na altarnju. Pomisliti pa moramo, da isto častno se opravlja tisoče, da stotisoče maš, in ravno toliko stotisočev Kristovih teles in krvi leži po raznih altarnjih. Ali zamore vendar človek pri zdravi pameti kaj takega vrjeti? Menda ja ne! Sicer pa vsakemu človeku pri zdravi pameti zadostujejo dokazi, katere sem prej navedel, da sprevidi, da je rim. kat. cerkev na napačni poti in da nam nekaj zapoveduje, kar ni v sv. pismu in kar je popolnoma nasprotno Kristovemu mišljenju in učenju. In zakaj cerkev tako dela? Da zakaj? Da bi na to vprašanje odgovoril in potrebnost, da bi človek imel maturo, še celo enorazrednice ljudskih šol ne rabi imeti in z lahkoto vam bo povedal, da cerkev to dela zato, ker ji nese lepe dobičke. Skoz stoletja je cerkev zasakala pravo vero na napačno, ki se je prelevila v pravi, velikanski trust. S tem, da je tekot stoletij otrovala vsako kost svojih vernikov s napačnim naukom, da je Krist z dušo in telesom, krvjo in mesom pričujoč na altarnju kedar se maša bere in da vas je tako omamila, da resnično verujete, da ste deležni raznih vidnih in nevidnih, a največ pa nemogočih milosti vas je tako zapredla v svojo mrežo kakor pajek mušico, da se ne more niti ganiti. V duhovna verujete, da je Kristov namestnik, da ima ta duhoven moč pretvarjati navaden kruh in vodo in vino v živa telesa Kristusa, pomislite pa ne zakaj tako verujete. Ko bi bilo človeštvo toliko mogočno, da bi kar iz kruha in vina delalo živa bitja, kam bi pa potem svet prišel. In če je temu tako kaj se potem zgodi s telesom in krvjo Krista, kedar je povzeto? Cerkev pravi: Se ne ve.

S tem pa da verujete v duhovnikovo moč, da zavzema Kristovo mesto, da odpušča grehe, napravi cerkev iz vas virtualno prostovoljnega sužnja v vseh ozirih a najbolj pa v pokorinici in mošnjah. Tu je tedaj točka, ki vsebuje rimski interes proti svojim vernikom.

Proti plesu. Občinski zastop v Preddvoru pri Kranju je sklenil, da več ne bo dajal krčmarjem licence za ples.

Poljube dobiti — ali deliti. Da ni vsejedno, če človek poljube dobi — ali deli, del je dokazala pred kratkim razsodba trgovskoobrtnega sodišča na Dunaju. V neki prevoznici trgovini je zgubil višji knjigovodja službo, in sicer mahoma, ker je trdil lastnik, da poljublja dekleta v pisarni. Knjigovodja je rekel, da to ni res in je tožil za odkodnino. Razprava je v istini dognala, da on ni poljubljal deklet, temveč da so te poljubljal njega. Trdila je pravdo zgubila in knjigovodja je dobil svojo plačo za postavni odpovedni rok.

Španska vojska. V očigled dogodljajem v Maroku, kjer stoji Španci, kakor leta 1893 zopet pred češko kolonialno vojno, bo pač kanimalo par črtic o moči in zmoglosti španske vojske. Splošna vojaška dolžnost je uvedena od l. 1901. Lahko pa se vsak za gotov, njegovemu premoženju primeren znesek odkupi ali pa pošlje v vojaško službo namestnika. Letni rekrutni kontingent znaša 48.000 mož, mirovno stanje vojske pa 100.000 mož, katero pa obstoja v polnem številu le prav malo časa v letu. Častnikov največ vzgoji vojaški koleg v Toledo, poleg katerega pa je za nadaljno izobrazbo častnikov še več takozvanih aplikacijskih šol in višja vojna šola. Kot nadomestne častnike imenujejo bivše aktivne častnike, ki so izstopili iz vojaške službe in doslužene inteligentne vojaške, ki so napravili potrebne častniško skušnje. Neumestna pa je naveda, ki veliko škoduje posebno mlajšim častnikom in jih ovira in zadržuje pri imenovanjih, da po delujejo vladu nekaterim poleg častniške še neko takozvano častno šaržo, ki donaja dotičniku veliko ugodnosti pri plači in imenovanju. V slučaju vojne postavi Španska 380 bat. pehote, 140 eskadronov konjenice in 130 baterij topništva in sicer 330.000 pešcev, 22.000 konjenikov in 544 topov. Uvedene imajo tudi še oddelke s strojnimi puškami in jako razvito gorsko topništvo. Dobro je urejena sanitetna in tudi ostale moderne vojaške naprave. Španec v obče je brezdvomno dober vojak, vztrajen in potrpečljiv, posebno oni, ki pridejo iz bolj ubožnih podgorskih krajev. Veliko pripomore tudi navdušenje, katero se močno goji med vojaki za zgodovinsko znano, z nebroj uspehi venčano špansko vojsko, ki si je obdržala slavno ime še iz srednjega veka. Slabo pa vpliva brezdvomno na vojaštvo odkup in odsluženje po namestniku. Tudi revolucijonarna in protivojaška propaganda se nevarno vriva v vrste vojakov in krši njih disciplino, sosebno pri onih oddelkih, ki se rekrutirajo iz mest in bolj-ših in bogatejših okrajev, kjer so ljudje duševno bolj razviti, stojijo na višjem stališču omike in splošne naobrazbe. ter tembolj občutljivo vojaški pritisk. "S. N."

Vojna sodišča v Perziji. Teheran, 30. julija Danes jutraj so bili pred vojnim ministrstvom obtoženi prvi reakcionarci, ki jih je vojno sodišče obsodilo na smrt. Na novo je dala vlada aretirati in prepeljati v vojno ministrstvo več uglednih oseb, med njimi tudi par prtilerjskih oficirjev, ki so se lani udeležili bombardma na parlament.

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN ARKO, Ravensdale, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE FERLICH, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Ludwigu v prvem nadstropju

NEKAJ NOVEGA ZA ČLANE

V zalogi imamo krasne pozlačene gume za manšete z znakom:

Kdor želi par takovih gumov, naj nam pošlje 75c v znakmah in pri večjem odjemu pa naj piše po ceno. Pišite tudi po cenik razne zlatnine, kot ur, veriže, uhanev itd. Vsak član S. N. P. J. naj bi imel par tak. gumov.

Dergance, Widetich & Co.
1622 Arapahoe St.,
DENVER - COLORADO